

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA

Studijní program: B4131 Zemědělství

Studijní obor: Agroekologie

Katedra: Katedra rostlinné výroby a agroekologie

Vedoucí katedry: prof. Ing. Vladislav Čurn, Ph.D.

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Migrace městského obyvatelstva na venkov
(případová studie migrace v oblasti Dražic u Tábora)

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Michael Bartoš, CSc.**

Autor: **Dominika Šašková**

České Budějovice, duben 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dominika ŠAŠKOVÁ**
Osobní číslo: **Z12842**
Studijní program: **B4131 Zemědělství**
Studijní obor: **Agroekologie**
Název tématu: **Migrace městského obyvatelstva na venkov (případová studie migrace v oblasti Dražic u Tábora).**
Zadávací katedra: **Katedra rostlinné výroby a agroekologie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je jednak zpracování literární rešerše na téma "migrace obyvatel do venkovských oblastí" a dále pak vlastního zjištění forem "migrace" v oblasti Dražic u Tábora. Součástí práce bude určení hlavních důvodů, proč se lidé stěhují do této oblasti a jaké jsou jejich očekávání a zda jsou tato očekávání naplněna.

Rámcová osnova:

1. Úvod a cíl práce
2. Literární rešerše na téma "migrace obyvatel do venkovských oblastí"
3. Použitá metodika
4. Modelové území - popis
5. Vlastní práce - dotazníkové šetření forem migrace
6. Výsledky a jejich diskuse
7. Závěr
8. Summary
9. Použitá literatura
10. Přílohy

Rozsah grafických prací: tabulky, grafy, fotografická příloha

Rozsah pracovní zprávy: 35 stran textu včetně tabulek

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

1. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J., NOVOTNÁ, M., KOPP, J., MACHÁČEK, J. MOSS, L.A.G., GLORIOSO, R.S. (2010): Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky. Lesnická práce, s.r.o., Kostelec nad Černými Lesy, 196 s.
2. OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P., NOVÁK, J. (eds.)(2013): Sub Urbs: krajina, sídla a lidé. Academia, Praha, 338 s. (ISBN 978-80-200-2226-4)
3. BÍČÍK, I., VÁGNER, J., FIALOVÁ, D. (2001): Druhé bydlení v Česku. UK, Praha, 166 s.
4. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J. (2009): Amenitní migrace - specifická forma migrace obyvatel. AUSPICIA, Vol. 6, No. 2, p. 103 - 109.
5. LIBROVÁ, H. (1994): Pestří a zelení - kapitoly o dobrovolné skromnosti. Veronica, Brno, 218s.
6. HENDL, J. (2005): Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. Portál, Praha, 407 s. ISBN 8073670402
7. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D. (2005): Amenitní migrace jako specifická forma globální migrace obyvatel a její vliv na kvalitu života. Životné Prostredie, 39 (6), s. 315 - 318.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Michael Bartoš, CSc.
Katedra rostlinné výroby a agroekologie

Datum zadání bakalářské práce: 28. února 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 15. dubna 2015

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ FAKULTA
studijní oddělení
Studentská 13 ④
370 08 České Budějovice

prof. Ing. Miloslav Šoch, CSc., dr. h. c.
děkan

L.S.

prof. Ing. Vladislav Čurn, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 28. února 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci na téma: „MIGRACE MĚSTSKÉHO OBYVATELSTVA NA VENKOV“ (Případová studie migrace v oblasti Dražic u Tábora). Vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a s použitím zdrojů, které uvádím v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 4. 4. 2014

.....

Dominika Šašková

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji svému vedoucímu práce Ing. Michaelu Bartošovi, CSc. za cenné rady a připomínky, za odbornou pomoc, poskytnutí studijních materiálů, za ochotu a prokázanou trpělivost. Též děkuji všem respondentům, kteří se ochotně podíleli na vyplňování dotazníku, který jsem připravila.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá migrací městského obyvatelstva na venkov v oblasti Dražic u Tábora. Amenitní migrace je novou formou specifické globální migrace obyvatel. Převládá směr pohybu z města na venkov. Formy amenitní migrace byly definovány dle motivace jednotlivce jako migrace za lepším životním prostředím. Tento typ migrace je motivován snahou žít v celkově hodnotnějším socio - kulturním prostředí. Cílem této bakalářské práce je zjištění forem „migrace“ v oblasti Dražic u Tábora. Určení hlavních důvodů této migrace a zjistit, zda očekávání respondentů byla naplněna. Cíl práce byl specifikován prostřednictvím dotazníkového šetření a následně vyhodnocením.

Klíčová slova: Amenitní migrace, druhé bydlení, rurální prostředí, suburbanizace.

The bachelor thesis deals with the migration of urban populations to rural areas Dražice near Tábor. Amenity migration is a new form of specific global population migration. The prevailing direction of movement from the city to the countryside. The forms of migration were defined according to individual motivation as a migration for a better environment. This type of migration is motivated by the effort to live in a generally more better socio - cultural environment. The aim of this thesis is to find forms of "migration" into Dražice near Tabor and identification of the main reasons for this migration and determine if respondents' expectations were met. This aim has been specified through a questionnaire people and then evaluating these questionnaires.

Keywords: Amenity migration, second housing, rural environment, suburbanization.

OBSAH

1	ÚVOD	8
2	CÍL PRÁCE	9
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	10
3.1	MIGRACE.....	10
3.1.1	<i>Migrace rostlin a živočichů</i>	10
3.1.2	<i>Migrace v lidské populaci</i>	11
3.2	DRUHÉ BYDLENÍ V ČESKÉ REPUBLICE	13
3.3	LIFESTYLE MIGRATION	17
3.4	EKONOMICKÁ MIGRACE	18
3.4.1	<i>Politická migrace</i>	19
3.5	AMENITNÍ MIGRACE	19
3.5.1	<i>Migrace ve venkovských oblastech</i>	20
3.5.2	<i>Vývojová stádia amenitní migrace</i>	21
3.5.3	<i>Amenitní migranti a jejich typologie</i>	22
3.6	MIGRAČNÍ TRENDY	24
3.6.1	<i>Urbanizace</i>	24
3.6.2	<i>Kontraurbanizace</i>	24
3.6.3	<i>Deurbanizace</i>	25
3.6.4	<i>Suburbanizace</i>	25
4	METODIKA	26
5	MODELOVÉ ÚZEMÍ	28
5.1	HISTORIE OBCE.....	28
5.2	CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	29
5.3	SOCIO-EKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	29
5.4	OBYVATELSTVO	30
6	VLASTNÍ PRÁCE	31
6.1	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	31
6.2	POPIS SOUBORU RESPONDENTŮ	32
7	SOUHRN VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	49
8	DISKUSE VÝSLEDKŮ	52
9	ZÁVĚR	56
10	SUMMARY	58
11	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	60
12	PŘÍLOHY	65

1 ÚVOD

Téma mé bakalářské práce jsem si zvolila proto, že mne zajímalo, zda oblast Dražic u Tábora nacházející se v Jižních Čechách, může lákat obyvatele k trvalému pobytu z jiných, než rodinných (např. následování partnera) a ekonomických důvodů. Tuto oblast jsem zvolila záměrně, protože jsem zde mohla uplatnit osobní znalost prostředí a též mě s tímto místem pojí citová vazba. Migrace městského obyvatelstva na venkov může být chápána i jako migrace obyvatel za lepší kvalitou života, za lepším zdravím, pohodou, či snahou být blíže přírodě. Tento specifický typ migrace bývá v poslední době označován jako tzv. amenitní migrace.

Amenitní migrace neboli stěhování lidí z městských oblastí na venkov nebývá motivováno ekonomickou výhodností. Tento typ migrace je motivován snahou žít v celkově hodnotnějším socio - kulturním prostředí. Tito přesídlenci mohou být označováni jako „hledači životní pohody“. Tento typ migrace může být příznivý k životnímu prostředí, napomáhá rozvoji venkovských oblastí a zamezuje vylidňování venkovského prostoru. Jedná se o typ migrace, kde převažuje pohyb z urbánního prostředí do rurálních oblastí. V současnosti se lidé vracejí zpět k přírodě a zájem o amenitní migraci se stává celosvětovým trendem. Ve velké většině dávají tito lidé přednost přírodním hodnotám prostředí před těmi kulturními.

Stále více lidí si začíná uvědomovat následky dnešní uspěchané doby, jenž se může negativně odrazit i na jejich zdraví. Amenitní migraci označujeme také jako migraci za lepším zdravím a snahu dosáhnout vyšší kvality života.

Práce navazuje na již ukončený projekt GA ČR č.403/07/0714 „*Amenitní migrace jako nová forma specifické globální migrace obyvatel a vliv na socioekonomický rozvoj rurálních oblastí České republiky*“ a zároveň napomáhá k aktualizaci poznatků získaných již v rámci tohoto projektu.

2 CÍL PRÁCE

Cílem bakalářské práce je zpracování literární rešerše na téma „migrace obyvatel do venkovských oblastí“. Dalším cílem je pak provedení vlastního terénního výzkumu za účelem popsat a analyzovat formy „migrace“ v modelové oblasti Dražic u Tábora. Součástí práce je také určení hlavních důvodů, proč se lidé stěhují do této oblasti a jaká jsou jejich očekávání a zda jsou tato očekávání naplněna.

Pro zjištění výskytu jednotlivých forem migrace obyvatel v dané lokalitě bude použito dotazníkové šetření. Oslovení respondenti budou odpovídat na otázky týkající se „amenitní migrace“. Hlavním cílem této práce je tedy zjistit příčiny, které vedou „amenitní migranty“ ke změně původního bydliště a zda tato změna splní jejich očekávání.

Migrací z městského prostředí do rurálního převažuje snaha žít v celkově hodnotnějším životním prostředí, být blíže přírodě a mnohdy snaha žít v odlišném typu komunity, než jaké nabízí městské prostředí. Tato změna může přinést účastníkovi migrace uspokojení, naplnění představ a žití v rovnováze s přírodou. Zároveň v některých případech může být tato změna považována za nešťastné rozhodnutí a může u účastníka „amenitní migrace“ vyvolávat touhu a potřebu po městském prostředí.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Důležitým zdrojem pro mou bakalářskou práci se stala ucelená publikace zabývající se problematikou amenitní migrace s názvem „**Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky.**“ Tato publikace byla vydána roku 2011 autorským kolektivem Michael Bartoš, Drahomíra Kušová, Jan Těšitel, Marie Novotná, Jan Kopp, Jaroslav Macháček, Laurence A. G. Moss, a Romella S. Glorioso. Jedná se o výsledky projektu GA ČR 403/07/0714: Amenitní migrace jako nová forma specifické globální migrace obyvatel. Její vliv na socioekonomický rozvoj rurálních oblastí České republiky. **Migrace městského obyvatelstva na venkov** (*případová studie migrace v oblasti Dražic u Tábora*). Tato práce je volným pokračováním již ukončeného projektu GA ČR 403/07/0714.

3.1 Migrace

Nejznámějšími migracemi jsou migrace v oblasti biologie (ekologie). Migrací rozumíme pravidelný nebo jednorázový prostorový přesun skupin objektů, organismů případně lidí. „Rozptyl“ a „migrace“ jsou dva nejčastěji používané termíny prostorových pohybů organismů. Biologové považují migrace jako hromadný přesun organismů na větší vzdálenosti. Zatímco rozptyl se váže na kratší vzdálenosti a individuální pohyb (BARTOŠ et al., 2011).

3.1.1 Migrace rostlin a živočichů

Migrace neboli stěhování rostlin a živočichů na nová stanoviště vhodná pro jejich existenci. U biologických migrací rozlišujeme migraci aktivní a pasivní. Aktivní migrace: př. pohyb ryb proti proudu řek, organismy překonávají danou vzdálenost pomocí vlastních sil. Zatímco pasivní migrace: zde se jedná o transport pomocí jiného organismu, popř. transport pomocí vodního toku nebo např. větru. Dále můžeme biologické migrace rozdělit na pravidelné – opakující se cyklicky a na nepravidelné – náhodné. Pravidelné migrace se mohou opakovat s různou periodicitou př. denní, měsíční či roční periodicitou. Mezi nepravidelné migrace můžeme řadit šíření invazních a expanzivních druhů (BARTOŠ et al., 2011).

3.1.2 Migrace v lidské populaci

Lidskou migrací rozumíme fyzický pohyb obyvatel z jednoho území do území jiného. Jedná se o pohyb na velké vzdálenosti. Migrace obyvatel má tedy značné ekonomické, kulturní a populační důsledky. V dnešní době je migraci věnována velká pozornost (BARTOŠ et al., 2011). Migraci v lidské populaci můžeme rozdělit dle různých hledisek. Například podle směru migračního toku:

a) Imigrace: Přistěhování obyvatelstva do cílového území.

b) Emigrace: Vystěhování obyvatelstva z určitého území.

c) Reemigrace: Pohyb obyvatel zahrnující emigraci a zpětnou migraci.

Další rozdělení migrace může být založeno na tom, zda k pohybu obyvatel dochází dobrovolně či nuceně.

Dobrovolná migrace: Jedná se o migraci za lepším životním prostředím, dále pak migrace za prací či příbuznými.

Nucená migrace: Jedná se o migraci v místech válečných konfliktů, diktatury a jiných násilných akcí. Dále pak v místech, kde došlo ke zhroucení infrastruktury a v místech, kde nečekané přírodní podmínky způsobily např. hladomor.

Environmentální migrace: Jestliže důvodem k migraci jsou přírodní katastrofy (BARTOŠ et al., 2009).

Důvody lidské migrace

Amenitní migrace je snahou žít v celkově hodnotnějším prostředí. Rozlišujeme dvě základní formy migrace (BARTOŠ et al., 2011). Migrace za lepším životním prostředím (**natural amenities**) a migrace za kulturními zvláštnostmi území (**cultural amenities**) tyto dvě základní formy migrace vymezil (MOSS, 2006). Jedná se však o vnitřní, psychické faktory, které vedou migranty ke změně místa, kde budou žít. Hlavním kritériem při hodnocení potenciálního cílového území se stává očekávaný příjemný osobní prožitek. Očekávají, že tento prožitek zvýší celkovou kvalitu jejich života (BARTOŠ et al., 2005).

Migranti se dále dělí do tří základních skupin. První skupinu představují **environmentálně motivovaní migranti**, tito migranti si uvědomují zhoršující se stav životního prostředí a jsou přesvědčeni, že změna prostředí přinese jejich životu vyšší kvalitu. Do této kategorie většinou zahrnujeme dobrovolné migranty z velkých měst a průmyslových oblastí. Do druhé skupiny můžeme zahrnout **environmentální přesídlence (utečence)**. Jedná se o skupinu migrantů, kteří jsou přinuceni změnit místo svého bydliště v důsledku negativních změn životního prostředí. Tyto změny mohou být vyvolané jak člověkem, tak přírodními silami a ohrožují zdraví místních obyvatel. Můžeme sem zahrnout utečence z oblastí postiženými pravidelnými záplavami či sopečnou činností. Dále pak utečence z oblastí vysychajících jezer nebo z oblastí se zvýšenou radioaktivitou. Do třetí skupiny řadíme **migrace vyvolané rozvojem území**. Jedná se o vynucenou migraci, lidé jsou vystěhováni ze svých obydlí v důsledku povrchové těžby uhlí, výstavby přehrad nebo jaderných elektráren (BARTOŠ et al., 2009). Jako příklad vynucené migrace můžeme uvést stavbu Jaderné elektrárny Temelín. O jejíž stavbě rozhodla Československá vláda v roce 1980. Stavitelé elektrárny na plánech vyznačili tříkilometrový okruh havarijní zóny. Na kraj padl stín „anděla smrti“ celkem šest obcí bylo určeno k demolici. Vesnice Březí, Podhájí, Křtěnov a další zmizely z mapy, podobně jako Lidice a Ležáky, jež mají alespoň pomník a historii vepsanou v knihách dějepisu. Roku 1997 probíhají poslední demolice kolem jihočeské jaderné elektrárny. Původní plány hovořily o lesoparku, který měl vzniknout kolem elektrárny. Rekultivace krajiny, tam kde byly původně vesnice. Stalo se něco jiného, pro lidi smutnějšího, ale pro přírodu mnohem vítanějšího. Země zpustla a zarostla bezem, šípky a byla osídlena ptactvem, srnkami a zajíci. Migrace vyvolané na základě rozvoje území často vyvolávají úpadek půdy, růst ekonomiky a lidskou lhostejnost. Hovoříme o zpustlé „zemi na okraji“ jenž pojednává o smutku, trápení a vzájemné pomoci (PELÍŠEK, 2006). Dalším příkladem nucené migrace byla stavba jaderné elektrárny Černobyl na severu Ukrajiny (Kyjevská oblast) o níž se zmiňuje (KAVANOVÁ, 2008). Jako nejhroživější případ nucené migrace můžeme uvést stavbu gigantické přehradu „Tři soutěsky“ v Čínské lidové republice (STOJANOV, 2008).

Tab. č. 1. Kategorizace obecné migrace

Hledisko migrace	Kategorie migrace
a) Územní hledisko	vnitřní/mezinárodní
b) Hledisko migračních směrů	emigrace - imigrace, reemigrace, vystěhování - přistěhování, návrat
c) Hledisko vnitřního souhlasu	dobrovolná/nucená
d) Hledisko legálnosti	legální/nelegální
e) Hledisko sídelních systémů	v rámci procesů urbanizace, suburbanizace, reurbanizace, deurbanizace
f) Hledisko příčin migrace	ekonomická, bezpečnostní (politická), životní prostředí, kvalita života

Zdroj: (BARTOŠ et al., 2011)

3.2 Druhé bydlení v České republice

Po 2. světové válce až do konce 50. let byly podmínky pro rozvoj druhého bydlení nepříznivé. Tomuto „trendu“ napomohl až pozdější nárůst životní úrovně obyvatel. Mezi nejdůležitější faktory ovlivňující rozvoj „druhého bydlení“ patří vysídlení pohraničí, uvolnění zemědělských usedlostí a rodinných domů ve velmi atraktivních lokalitách. Jako další faktor ovlivňující rozvoj „sekundárního“ bydlení můžeme uvést vylidňování venkovských oblastí, v důsledku migrace mladších obyvatel za prací do měst. Velmi často se v našich podmínkách překrývá fenomén „druhé (sekundární) bydlení“ a amenitní migrace, proto bývá velice těžké rozlišit ostrou hranici mezi těmito jevy (BARTOŠ et al., 2011).

Město je nepřehledné, plné lidí, betonu, aut a hluku. Krásná architektura, kulturní využití, široká nabídka služeb a nákupních možností už není pro některé lidi natolik zajímavá. Vždy záleží na jednotlivci, zatímco pro jednoho je městský ruch magnetem, touží se procházet po přeplněných ulicích a sledovat to hemžení a veškerý ruch velkoměsta kolem sebe. Pro druhého člověka je město příliš rušné, netouží se pohybovat v davu lidí. Venkov je jiný, méně složitý, na venkově je svoboda pohybu. Lidé tu žijí v souladu s přírodou. V období industriální

urbanizace docházelo k masivní migraci obyvatel z venkova do měst za prací. Též se na tomto dění podílela průmyslová revoluce a odpoutání lidí od půdy a zemědělských činností. Z venkova odcházejí lidé za prací či studiem do měst, venkov je chápán jako místo, kde jsou omezené možnosti, kde tradice a historie stanovuje často strnulá pravidla (ŠIMON, 2006). V letech 1950 až 1980 se počet obcí v České republice snížil z původních 11500 na 4000 obcí. Jedná se o přirozený proces snižování počtu obyvatel ve venkovských sídlech, jako poslední fáze urbanizace (PERLÍN et al., 2010). Po druhé světové válce a zvláště v 70 a 80 letech se u nás rozvinula výstavba chat a rekreačních domků na venkově (BIČÍK et al., 2001). Toto období můžeme nazvat jako „boom druhého bydlení“ (BALL, 2005). Na přelomu 80 a 90 let existovalo na území České republiky téměř 400 000 objektů sloužících k rekreaci (BIČÍK et al., 2001). Což má za následek, že po roce 1990 se opět zvýšil počet obcí na 6200 (PERLÍN et al., 2010). Většina druhých domovů se nachází ve venkovských oblastech (MÜLLER, 2011). Za dob komunismu se ujalo chataření v městských oblastech. Jedná se o venkovská zázemí (chatařské kolonie) v městských centrech (HALSETH, et al., 1995). Znění definice sekundárního bydlení dle (BIČÍK et al., 2001): obydlí, využívané rodinou s cílem trávit zde volný čas o víkendu a dovolené, které je ve vlastnictví člena rodiny, jeho příbuzných či známých a není místem trvalého bydliště. Pod pojmem druhé bydlení je tedy možné si představit chatu, chalupu, či staré venkovské objekty. Pojmy chataření a chalupaření se běžně užívají od 60 let, v předválečném Československu byly neznámé (BIČÍK et al., 2001). Hlavní motivací pro existenci druhého bydlení je touha po změně a pocit svobody. Jedná se o uvolnění z každodenních povinností, přestože se jedná o záměnu jednoho stereotypu za druhý (BARTOŠ et al., 2005). Rostoucí zájem o objekt druhého bydlení byl motivován tehdejšími společensko-politickými poměry. Dříve byly podporovány kolektivní formy rekreace, rekreační poukazy byly přidělovány jednotlivcům nikoliv celým rodinám a získat rekreaci pro starší lidi bylo téměř nemožné. Tyto jednotlivé aspekty vedly k tomu, že rapidně narůstal zájem o soukromé objekty druhého bydlení (BARTOŠ et al., 2011). Druhé bydlení je v této době vnímáno jako růst bohatství (PARIS, 2009). Tento trend je úzce spjat s rozšířením mobility a rozvojem komunikačních technologií (NOVOTNÁ et al., 2013). Vlastnictví druhých domovů má dopad na místní trh s nemovitostmi (PARIS, 2009). Většinu chat a chalup vlastní obyvatelé měst. Pouze ¼ je ve vlastnictví místních obyvatel. Průzkumy ukazují, že chataři mají vyšší

příjmy než obyvatelé na venkově (HALSETH et al., 1995). Tento fakt částečně přispívá i ke zlepšení krajinného rázu a struktury obcí (PARIS, 2009). Paradoxně se na udržení českého venkova a tradic podílejí výrazně lidé, kteří se na venkov přistěhovali z měst (ŠIMON, 2006). Jedná se o možnost seberealizace v dobách socialismu. Rekonstrukce či přestavba starých zemědělských stavení a usedlostí byla jednou z možností, jak se alespoň na krátkou chvíli vymanit z kolektivního prostředí pracovních a stranických kolegů (BARTOŠ et al., 2011). Jak uvádí např. BIČÍK et al. (2001), chaty, chalupy a aktivity s tím spojené se staly běžným fenoménem jak v literatuře, hudbě, ve filmu (Na samotě u lesa, Vesničko má středisková, Chalupáři), tak v televizních pořadech (Receptář aj.). Lidé touží po rekreaci, „úprku z města“ a chtějí být blíže přírodě (BARTOŠ et al., 2011). Potřeba neporušené krajiny je člověku dána fylogeneticky a ani si ji neuvědomuje (LIBROVÁ, 1994). Většinu lidí přitahuje možnost vyjít si do volné krajiny, nebo se starat o vlastní zahrádku (ŠIMON, 2006). Přírodní prostředí je pro ně velmi důležité (PITKANEN et al., 2011). Chataření a chalupaření se stává součástí specifického životního stylu, projevuje se snaha o individuální (rodinnou) rekreaci. Pojmem druhé bydlení rozumíme specifický způsob trávení volného času. Jedná se převážně o jarní a letní měsíce, kdy rodina hospodáří ve dvou domácnostech současně a je v neustálém pohybu mezi nimi (BIČÍK et al., 2001). Objekty druhého bydlení představovaly místo, kde lidé trávili více než třetinu roku (BARTOŠ et al., 2011). Mladé rodiny se stěhují na venkov především kvůli svým dětem. Chtějí, aby vyrůstaly v prostředí venkova, které považují za zdravější, bezpečnější a přirozenější (OUŘEDNÍČEK, 2011). Účastníci druhého bydlení si často vytváří fantastické představy lidského štěstí vzdálené od reality. Domnívají se, že záměnou městského prostředí za venkovské dojdou ke zvýšení kvality svého života. Ani v tomto prostředí se však mnozí necítí po čase šťastní, připadají si naprosto odříznutí od civilizace a touží opět po bližším kontaktu s lidmi (BARTOŠ et al., 2005). Druhé bydlení můžeme označit za předstupeň amenitní migrace (BARTOŠ et al., 2011). Hranice mezi amenitní migrací a druhým bydlením nebývá zcela jednoznačná (BARTOŠ et al., 2005). V dnešní době často nastává situace převážně u starších generací (důchodců), kteří se v druhém domově na stáří usadí natrvalo. V takovém případě se jedná o amenitní migraci (NOVOTNÁ et al., 2013). Do této skupiny patří především starší obyvatelé, kteří již do důchodu odešli, nebo se do důchodu v brzké době chystají. Odchod do penze pro ně znamená, že přestávají být vázáni k místu svého dosavadního

bydliště a mohou se snáze přestěhovat. Pro starší lidi je bydlení v činžovním domě v centru města nevhodné, vadí jim hluk, nedostatek zeleně, automobilová doprava či rostoucí ceny nájmu v bytech. Odchod na venkov pro ně často znamená splnění snu o klidném stáří v idylickém prostředí venkova. Tyto obyvatele řadíme do dvou skupin na tzv. „navrátilce“ či „odpočinkáře“. Jako navrátilce můžeme označit ty, kteří se vracejí na „stará kolena“ do místa svého původního bydliště, do míst, kde mají svoje kořeny. Jako „odpočinkáře“ označujeme ty, kteří chtějí stáří a závěrečnou část svého života strávit na venkově a naplno se věnovat svým koníčkům a zájmům (ŠIMON, 2006). Hlavním rysem druhého bydlení (venkovského sídla) odpočinek a užívání si. Vlastnit chatu či chalupu se ve své době stalo v pravém slova smyslu módou (OUŘEDNÍČKA et al., 2013). Můžeme to chápat, že vlastnictví druhého bydlení je jakousi společenskou nevyhnutelností jak být „in“ (BARTOŠ et al., 2005). ŠIMON (2006) uvádí, že se na venkov stěhují různé skupiny obyvatel, které jsou v různém věku či životní fázi a mají rozdílné důvody a motivace k přestěhování na venkov. Tendenci stěhovat se na venkov mají spíše lidé, pro které je důležitá kvalita životního prostředí či environmentálně citlivý životní styl. Z města se stěhují z vlastní vůle, pro jejich rozhodnutí jsou klíčové některé momenty v jejich životě. Jedná se např. o odchod dětí ze společné domácnosti či přesun z pracovní fáze života do penze, což jim umožňuje odpoutat se od dosavadního života ve městě. Migrace z měst na venkov je významným fenoménem současnosti, který pozitivně přispívá k vývoji venkovských oblastí. BARTOŠ et al. (2011) dále uvádí, že změna politické situace po roku 1989 přispěla k dočasnému snížení zájmu o druhé bydlení. Na tomto faktu se podílejí převážně možnosti soukromého podnikání a téměř neomezené možnosti zahraničního cestování. Též uvádí, že od počátku 90. let se u nás začíná objevovat nový typ sezónních uživatelů druhého bydlení, jenž nazývá jak zahraniční „hledači pohody“, kteří využívají nedotčené přírody v pohraničních oblastech České republiky. Z těchto návštěvníků se mnohdy stávají dočasní i trvalí amenitní migranti. Nelze se nezmínit o apartmánovém bydlení, které představuje zatím poslední formu druhého bydlení, které se u nás v posledních letech objevilo. Tento fenomén je rozšířen převážně na Šumavě či v Krkonoších. Jednotlivé apartmány jsou rozprodávány do soukromého vlastnictví a jejich vlastníci je využívají k rekreaci, popř. je za stejným účelem dále pronajímají.

3.3 Lifestyle migration

„Life style migration“ je obecný termín používaný pro různé typy migrací, kdy životní styl, případně změna tohoto životního stylu je hnací silou pro uskutečnění migrace. Migrace má vždy jedno společné, lidé migrují do odlišných míst, než ve kterých doposud žili. Někteří migranti se do místa migrace vrací každý rok, zatímco jiní zde zůstávají natrvalo. Impulzem k migraci mohou být sny, touhy, které se dostaví v průběhu života či různé rodinné situace. Migrace představuje touhu po lepším způsobu života, naplnění snů a začátek nového života, lepšího než byl ten předešlý. Migranti touží po pomalejším, smysluplnějším způsobu života, ve kterém najdou čas na odpočinek. Jak uvádí např. **TORKINGTON (2010)**, lifestyle migrace zahrnuje rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a osvobození se od předchozích omezení. Lifestyle migraci můžeme nazvat jako „projekt“ který pokračuje ještě dlouho po uskutečnění migrace (**CASTLES, 2003**). Existuje celá řada společenských proměn, které ovlivnily v průběhu posledních 50 nebo 60 let tento typ migrace. Tyto proměny zahrnují například globalizaci, individualizaci, zvýšenou mobilitu a snadnost pohybu, flexibilitu v zaměstnání a celosvětový nárůst bohatství. Jako příklad můžeme uvést duchovního osvícení v Indii, dále obyvatele Velké Británie žijící na francouzském venkově, kteří se vrací do místa svého původního bydliště pouze jednou ročně navštívit rodinu a přátele. Tito migranti mají však jedno společné, všichni hledají cestu k lepšímu způsobu života, smysluplnost a potenciál pro seberealizaci. Migraci lze tedy popsat jako „nový začátek“ (**BENSON, 2009**). Dle **O'REILLY (2007)** k migraci dochází z jednotvárnosti a rutiny, dále sem můžeme zahrnout migranty, kteří utíkají z osobních důvodů, jako je například rozvod či spáchání trestného činu. Migrace může být také vnímána jako příležitost ke změně vlastní identity, očištění se od chyb a předešlých závazků. **BENSON (2009)** uvádí, že v mnoha případech nastává otázka „jak žít po migraci“? Migranti si život na venkově často idealizují a romantizují, chtějí žít tzv. „americký sen“. **O'REILLY (2007)** poukazuje na život po migraci, který též zahrnuje snahu migrantů vybudovat si nové sociální vztahy a proniknout do místní sociální struktury. Tzv. „socializace migrantů“ znamená, že migranti se snaží zapojit do různých akcí, navštěvují místní kluby a snaží se zapojit do „dění“ v místě svého nového bydliště. Dochází k situaci, že noví migranti se vztahují k dalším migrantům či přistěhovalcům. Tyto skupiny lidí toho mají mnoho

společného, proto navážou přátelství snadněji, než s původními komunitami. Životní styl těchto migrantů se může často lišit, sjednocujícím faktorem této skupiny bývá víra v začátek lepšího života. Lifestyle migrace zahrnuje též migranty, kteří hledají zaměstnání a více regulovatelný či pružný trh práce. K lifestyle migraci výrazně přispěl celosvětový nárůst mobility, včetně vývoje cestovního ruchu. Mezi další faktory, které podstatně ovlivnili vývoj lifestyle migrace patří globalizace, masové šíření informačních a komunikačních technologií, flexibilita trhu práce a celkové zvýšení životní úrovně.

3.4 Ekonomická migrace

DRBOHLAV (2008) se ve své knize zaměřuje na přistěhovalectví do členských zemí Evropské unie, tento typ migrace přichází ve 20. letech 20. Století. Migrace je zde chápána jako pohyb osob přes státní hranici a pohyb migrantů na území jiného státu. Zajímá se o rozpor mezi legálním a nelegálním přistěhovalectvím. (JANDL, 2007) uvádí, že termín „illegal migration“ by měl být používán pouze pro nelegální překročení hranice, zatímco „irregular migration“ zahrnuje nelegální činnosti v širším pojetí. (DRBOHLAV, 2008) poukazuje na nápadné změny struktury práce na černo. Jedná se o odvětví jako je např. stavebnictví, zemědělství či obory průmyslu, které jsou málo produktivní. „Švarc systém“, který se v poslední době rozmáhá, jak u nás, tak i v jiných státech. Lidé vykonávající práci, která by sama o sobě mohla být legální, ovšem za podmínek, které připomínají otroctví. „Švarc systém“ patří mezi nejčastěji se vyskytující formy nelegálních a kvazi-legálních ekonomických aktivit migrantů. Často nastává situace, kdy migrant vlastní povolení k pobytu i živnostenské oprávnění, ale ve skutečnosti pracuje pro někoho jako zaměstnanec. Nelegální ekonomická aktivita migrantů znamená, že migrant nemá příslušné povolení k pobytu a práci. Nebo vlastní pouze povolení k pobytu (např. turistické vízum) a nelegálně zde pracuje. Kvazi-legální ekonomickou aktivitou migrantů rozumíme, že migranti vlastní povolení k pobytu i práci na daném území, ale dopouští se porušení zákonů daného státu jiným způsobem. Jako příklad můžeme uvést, že vykonávají činnost v jiném regionu či u jiného zaměstnavatele než mají povoleno. Oba typy těchto nelegálních aktivit nazýváme „de iure“. Současnou migraci do České republiky můžeme vysvětlit jako migraci, způsobenou převážně ekonomickými faktory (např. zajištění rodiny, vyšší výdělek apod). Migraci

způsobují především nepříznivé sociálně ekonomické podmínky (nízké příjmy, sociální přechod z tradičního rurálního způsobu života na moderní urbánní, špatné pracovní podmínky, nedostatek pracovních míst a nízká vzdělanost). PAŘÍZKOVÁ (2011) uvádí, že lze stanovit věk migrujících z „nových“ členských zemí EU. Dle statistik se věk migrantů pohybuje nejčastěji mezi 18-34 roky. Z hlediska kategorizace věku můžeme hovořit o de-standardizaci životního běhu migrantů.

3.4.1 Politická migrace

Opatření, která učinila EU v roce 1994 je regulace ekonomické migrace, snaha reagovat na vysokou nezaměstnanost a omezení příjmu občanů třetích zemí za účelem zaměstnání. Návrh z roku 2001 představoval zásadní obrat: cílem už nebylo ekonomickou migraci omezovat, ale řídit a usnadňovat. Tento návrh však členské státy důrazně zamítly. Na podzim roku 2007 byla představena tzv. „rámcová směrnice“, která stanovuje obecnou tříměsíční lhůtu pro vydání povolení. Ochrana domácího pracovního trhu před zahraniční pracovní silou, jsou taková opatření, která zaměstnavatele i pracovní migranty motivují k žádoucímu jednání. Tato cílená opatření označujeme jako „politiky“ jejichž tvorba a realizace je úkolem výkonné moci, především ministerstev, policie a úřadů práce (DRBOHLAV, 2008).

3.5 Amenitní migrace

Amenitní migrace (*amenity migration*), v odborné literatuře, která se zabývá širokým tématem sociální ekologie a kvalitou lidského života se s tímto termínem setkáváme stále častěji (např. BARTOŠ et al., 2005). Jedná se o „počeštění“ anglického slova „amenity“ neboli „amenities“. Tento termín nemá jednoznačný český ekvivalent. Termín „amenity“ si můžeme přeložit jako blaho, pohodu, pohodlí, příjemnost, příjemné umístění či krásné okolí. Význam slova „amenity“ v člověku celkově navozuje pocit pohody, blaha, dobra a stává se součástí celkového lidského zdraví. Jedná se o migraci za krásou a celkově lepší kvalitou života. O migraci jako o nejvýznamnější složku územního pohybu obyvatelstva se zmiňuje např. MOSS (1994).

Amenitní migrace je chápána jako specifický typ lidské migrace (BARTOŠ et al., 2009). Tento typ migrace je motivován snahou žít v celkově hodnotnějším socio - kulturním prostředí (GLORIOSO, 2009; BARTOŠ et al., 2011). A též snahou dosáhnout vyšší kvality života (BARTOŠ et al., 2005). Důvodem amenitní migrace může být potřeba osob měnit trvalé bydliště. Amenitní migrací na venkov převažuje snaha žít v celkově kvalitnějším životním prostředí, být blíže přírodě a mnohdy snaha žít v odlišném typu komunity, než jaké nabízí právě městské prostředí (BARTOŠ et al., 2011). Převážná část účastníků amenitní migrace dává přednost přírodním hodnotám území před těmi kulturními. Tento druh migrace nebývá motivován ekonomickou výhodností (BARTOŠ et al., 2009). BARTOŠ et al., (2011) poukazuje na potenciál amenitní migrace, který bezpochyby souvisí s životním stylem, s charakteristikami domácností, např. s věkovou strukturou, počtem dětí, vzdělaností, příjmovou úrovní a majetkem. BARTOŠ et al., (2005) uvádí, že se jedná o specifický typ lidské migrace, která z pravidla směřuje z urbánního prostředí do rurálních oblastí. KOPP, NOVOTNÁ (2007) definuje amenitní migraci jako migraci z měst na venkov, která zahrnuje procesy suburbanizace nebo migrace do rekreačních středisek s městským způsobem života.

BARTOŠ et al., (2011) poukazuje na to, že termín „amenity migration“ se objevuje v odborných publikacích již v osmdesátých letech minulého století. Tyto odborné práce použily termín „amenities“ ve spojení s migrací ve svém názvu. První studie zabývající se amenitní migrací poukazují na fakt, že amenitní migrace se projevuje převážně v ekonomicky vyspělých zemích a bývá spojována s osobním bohatstvím.

3.5.1 Migrace ve venkovských oblastech

Migrace ovlivňuje celkový počet obyvatel regionu a vyvolává změny v demografické, ekonomické a sociální struktuře regionu. Migrací venkovského obyvatelstva do měst se na venkově dlouhodobě zhoršovala věková struktura a venkovská populace ubývala. Ve struktuře venkovských obcí stále převažuje starší obyvatelstvo (BARTOŠ et al., 2011).

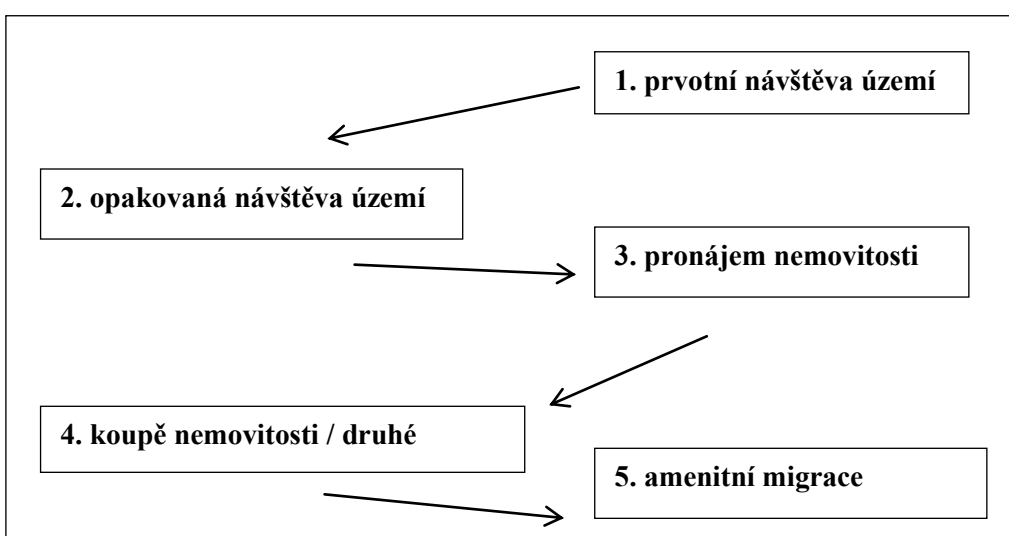
Dle (BARTOŠ et al., 2005) amenitní migrace napomáhá ke zpomalení vyliďňování venkovského prostoru a tím snižuje nerovnoměrnosti v rozvoji jednotlivých regionů. Zároveň napomáhá ke zlepšení jejich environmentální a kulturní kvality.

3.5.2 Vývojová stádia amenitní migrace

STEWART (2002) popisuje jako prvotní impuls pro amenitní migraci cestovní ruch. Jedná se o prvotní návštěvu území turistickou formou, předpokládá se, že návštěvník disponuje volným časem a dostatečnými finančními prostředky. Dále opakovaná návštěva území (návštěvník byl zaujat přírodní či kulturní výjimečností území), pronájem nemovitosti (chaty, chalupy, letní byt a pravidelná návštěva území), koupě nemovitosti a její využívání ve smyslu „druhého bydlení“. V poslední fázi trvalé přesídlení „amenity migration“ do cílového území (BARTOŠ et al., 2005).

Dle KOPP, NOVOTNÁ (2007) můžeme amenitní migraci vidět na základě migrační „push-pull“ teorie ve dvou rovinách. „Proti městu“ („push“) jako odtahující faktory např. kriminalita, špatná kvalita bydlení, nízká úroveň životního prostředí. „Pro venkov“ („pull“) přitahující faktory jako klidný životní styl, atraktivní životní prostředí a kladné sociální vztahy.

Schéma č. 1. Pět základních kroků vzniku amenitní migrace

Zdroj: (STEWART 2002), upraveno (BARTOŠ et al., 2005)

Dobrovolným přesunem lidí z měst na venkov se zabývá (LIBROVÁ, 1994), přijetí ekologické formy života je uloženo individuálně a hluboko, inspirace často spočívá v zážitcích z dětství stráveného na venkově. Dále uvádí, že mezi námi a přírodou je jakési pouto, které určuje náš vztah k přírodě. K potřebě čistého vzduchu, vody a zelené krajiny jsme geneticky naprogramováni, tak jako ostatní savci.

3.5.3 Amenitní migranti a jejich typologie

Neustále přibývá osob či rodin, které se rozhodly opustit dosavadní bydliště ve městě a usadit se na venkově. Amenitní migranti jsou chápáni jako „ekonomicky silní“ a též se předpokládá, že navštíví poprvé cílové území jako turisté (BARTOŠ et al., 2011). Někteří amenitní migranti preferují život v nedotčené přírodě vzdálené od civilizace, jiní jsou okouzleni rurálním způsobem života. Amenitní migranty rozlišujujeme podle délky pobytu na trvalé a dočasné a dále pak dle volného času a finančních příjmů na čtyři typy amenitních migrantů:

- kategorie zaměstnaní v místě bydliště
- kategorie pracující na dálku prostřednictvím internetu („tele-workers“)
- kategorie finančně nezávislý
- kategorie důchodci (BARTOŠ et al., 2005).

Otázkou zůstává, kde je hranice velikostní kategorie sídel, do kterých se chtějí amenitní migranti stěhovat. S klesající velikostí sídel roste místní pospolitost občanů a klidné podmínky pro život. Na stranu druhou se snižuje vybavenost sídel službami a zhoršuje se i dopravní infrastruktura. Mezi amenitní migranty patří převážně rodiny s malými dětmi nebo důchodci (KOPP, NOVOTNÁ, 2007). Další silnou skupinou amenitních migrantů mohou být lidé ve středním věku. Pro tuto skupinu existuje anglický výraz „empty nesters“ neboli prázdná hnízda. Jedná se o rodiče, jejichž děti dospěly a zařídily si vlastní bydlení. Právě odchod dětí ze společné domácnosti umožňuje těmto lidem odpoutat se od městského života a dát přednost poklidnějšímu životu na venkově. Tato skupina lidí po přestěhování na venkov žije úsporněji, snaží se najít zaměstnání v místě nového bydliště a soustředí se na kvalitnější prožití druhé poloviny svého života (OUŘEDNÍČEK, 2011). Pro tyto věkové skupiny je dostupnost sociálních, zdravotních či školních zařízení nezbytnou součástí života.

Nelze proto předpokládat, že amenitní migranti budou při výběru lokality preferovat místa „kde lišky dávají dobrou noc“ (KOPP, NOVOTNÁ, 2007). Přitažlivost venkova spočívá v jeho „zaostalosti“, horší dopravní infrastruktura či ekonomické problémy mohou představovat potencionální bariéru (BARTOŠ et al., 2011). LIBROVÁ (2003) se zabývá migranty, kteří opouští svá dosavadní bydliště z důvodu kvalitnějšího života na venkově, též uvádí, že toto nadšení nevydrží všem migrantům. Někteří amenitní migranti se po čase opět vracejí k městskému způsobu života. BARTOŠ et al., (2005) uvádí, že většina amenitních migrantů se shoduje v tom, že záměna městského prostředí za rurální má pozitivní dopad na kvalitu jejich života. Většina amenitních migrantů nepočítá s návratem do města, pouze závažné rodinné problémy, popř. vážná nemoc by mohla ovlivnit jejich dosavadní postoj k venkovskému způsobu života. S amenitní migrací mohou být spojené i určité problémy. Jako příklad můžeme uvést dospívající děti, kteří následují své rodiče do méně „civilizovaného“ prostředí. V místě nového bydliště se často cítí sami, bez kamarádů a nastává situace, že se poměrně brzy snaží osamostatnit a vrátit se do městského prostředí, ve kterém vyrůstali. BARTOŠ et al., (2011) poukazuje na to, že v České republice můžeme najít všechny uvedené typy amenitních migrantů. Celková kvalita životního prostředí a úroveň života stále nabývá na svém významu. Dle (BARTOŠ et al, 2005) amenitní migranti mohou sloužit v některých případech jako „osvěta“ pro dané území. Jako příklad můžeme uvést lepší znalosti v nových informačních technologiích či znalost v získávání nejrůznějších dotací pro rozvoj území.

Amenitní migrace se stává pro určitou skupinu lidí možností k neustálému přesunu za lepším životním prostředím. Amenitní migranti dávají přednost přírodním hodnotám prostředí před těmi kulturními. Mezi amenitními migranty převažují lidé vzdělaní, kteří se vyznačují určitou kreativitou. Kreativitou v tomto případě rozumíme snahu o obnovu chátrajících a zanikajících venkovských stavení. Svou činností pozitivně přispívají k obnově venkovského prostoru a celkově ke zlepšení krajinného rázu (BARTOŠ et al., 2011).

3.6 Migrační trendy

Ve vnitřní migraci můžeme sledovat z hlediska směrů migrace procesy urbanizace, suburbanizace a deurbanizace. V minulých letech se nejvíce projevoval směr urbanizace neboli rozvoj městských center. Směr migrace se začíná měnit od poloviny 20. století. Nejprve se projevuje suburbanizace, tento proces můžeme vyjádřit jako stěhování z velkých měst do jejich blízkého okolí. Později se začíná projevovat proces deurbanizace, tedy stěhování z velkých měst do venkovských oblastí (STEWART, 2002).

3.6.1 Urbanizace

Urbanizaci lze chápat jako přeměnu rurálního prostředí na urbánní, což souvisí s dlouhodobými změnami ve společnosti, dopravě a bydlení (OUŘEDNÍČEK, 2013). Vztah města a venkova lze chápat jako složitý soubor otázek souvisejících s využitím území a uspořádáním sídel a krajiny a zároveň jako uspokojování lidských potřeb a vytváření způsobu života. Těmito otázkami se podrobně zabývá již SLEPIČKA (1981) ve své monografii „Venkov a/nebo město“. Do 70. let dvacátého století rostla města především migrací z venkovských oblastí (BARTOŠ, 2011). OUŘEDNÍČEK (2011) uvádí, že tento proces je popsán jako migrační proud z venkova do měst.

3.6.2 Kontraurbanizace

MUSIL, MÜLLER (2008) definují kontraurbanizaci jako migraci do oblastí, které jsou dlouhodobě depopulační. Tento proces napomáhá stabilizovat počet obyvatel na venkově. Kontraurbanizace napomáhá ekonomickému a sociálnímu rozvoji obce. OUŘEDNÍČEK (2011) popisuje kontraurbanizaci jako silně migrační proud z města na venkov. Podrobněji se tématem kontraurbanizace zabývá (ŠIMON, 2011), který popisuje kontraurbanizaci, jako odpoutání se od většiny vazeb na město. Migranti v místě nového bydliště nejen bydlí, jak je tomu v případě suburbanizace, ale využívají zde služby, pracují v místě svého bydliště a věnují se zde volnočasovým aktivitám.

3.6.3 Deurbanizace

Deurbanizační procesy jsou spojovány s ekonomickou situací, tedy s hospodářskou krizí (BARTOŠ, 2011). Deurbanizace neboli stěhování z velkých měst do venkovských regionů (KOPP, NOVOTNÁ, 2007). Deurbanizaci též můžeme označit jako tzv. závěrečnou fázi suburbanizace (OUŘEDNÍČEK, 2002).

3.6.4 Suburbanizace

Proces suburbanizace můžeme charakterizovat již v raném středověku, „prosté“ obyvatelstvo začalo koncentrovat své obydlí v okolí sídel panstva (OUŘEDNÍČEK, 2002). „Country house“ se stává modelem pro „suburbánní“ domy střední třídy venkovské aristokracie. Jedná se o kulturu venkovského sídla. Suburbanizace může představovat romantický návrat k přírodě, hledání bezpečí, dobra či ekonomický tah majitelů půdy. Suburbanizaci lze popsat jako „expansi města“, při které dochází následkem invaze k rozpínání jednotlivých částí města od centra směrem k okraji. Bydlení na předměstí či za městem v domě se stalo v pravém slova smyslu módou (OUŘEDNÍČEK, 2013). Suburbanizace se v České republice začala rozvíjet až v 90. letech 20. století. Dříve si výstavbu mohla dovolit pouze nejmajetnější vrstva obyvatelstva. Situace se mění v druhé polovině 90. let, kdy začínají být na našem trhu dostupné různé hypotéky a finanční úvěry (SÝKORA, 2002). Suburbanizaci lze chápat jako přirozený rozvoj metropolitních regionů (ŠPAČKOVÁ et al., 2012). V případě suburbanizace zůstávají migranti intenzivně napojeni na město. Jako příklad můžeme uvést dojížděku za prací, služby či sociální vazby (ŠIMON, 2011). OUŘEDNÍČEK (2011) popisuje tento migrační proud jako, migraci z města do jeho zázemí.

4 METODIKA

Metodika bakalářské práce kombinuje prvky zpracování analytické (literární rešerše, vytvoření dotazníku, sběr dat), syntetické (vyhodnocení dat z dotazníkového šetření) a aplikační.

Formy migrace městského obyvatelstva byly zkoumány v obci Dražice u Tábora. V daném modelovém území, výzkum forem migrace do této doby nebyl proveden. Za formy amenitní migrace nebyla považována krátkodobá migrace (druhé bydlení, rekreace, chalupaření či chataření).

HENDL (2005) uvádí kvalitativní a kvantitativní metodu ke zjištění předpokladu migrace. Práce kombinuje oba dva způsoby. Za kvalitativní metodu výzkumu lze považovat provedené rozhovory s respondenty za účelem získání potřebných informací. Za kvantitativní způsoby považujeme statistické vyhodnocení dat. Dotazník (příloha č. 1), vycházel z dotazníkových formulářů projektu GA ČR pod vedením Ing. Michaela Bartoše, CSc. a RNDr. Marie Novotné, CSc. Tento dotazník byl následně použit při rozhovorech s respondenty. Použití shodných dotazníků pak umožňuje srovnání výsledků z obou provedených výzkumů.

Osloveno bylo vedení obce v dané lokalitě, zdrojem informací se též stali rodáci obce Dražice, kteří se vyjadřovali k nově přistěhovalým migrantům v obci. Tito amenitní migranti, po dotazování následně odkazovali na své známé, kteří se do této lokality přistěhovali ze stejných či podobných důvodů. Tato metoda získávání dalších respondentů je nazvána „snow ball methods“ (PATTON, 2000). Přínosem byla osobní znalost území a obyvatel v obci.

Metodika postupu práce byla taková, že před samotným vyplněním dotazníků byl respondentovi podrobně vysvětlen termín „amenitní migrace“, důvod dotazníkového šetření a též byly respondenti ubezpečeni o své anonymitě. Dotazníkový formulář byl vyplňován prostřednictvím rozhovoru. Vyplnění jednoho dotazníku s respondentem trvalo cca. 20 minut, přičemž dotazovanému bylo položeno 27 otázek. Otázky týkající se motivace k trvalému přesídlení, spokojenost či nespokojenost s touto změnou, začlenění do nového prostředí a kolektivu, jaký způsob života dotazovaní respondenti preferují, vybavenost obce a možnosti, které se v dané lokalitě nabízejí a další. Minimální věk respondenta byl od dosažení plnoletosti (tj 18 let)

a maximální věková hranice byla stanovena na 70 let. Dotazníkové šetření bylo prováděno v období od června roku 2013 do listopadu roku 2013 a pro zpracování a vyhodnocení bylo použito celkem 30 dotazníků. Získaná data byla analyzována a následně vyhodnocena.

5 MODELOVÉ ÚZEMÍ

Modelovým územím pro tuto bakalářskou práci se stala obec Dražice, nacházející se v Jihočeském kraji v okrese Tábor. Obec se nachází 9 km západně od města Tábor a katastr obce Dražice má celkovou rozlohu 12,96 km². Dále zde nalezneme sedm zahrádkářských kolonií a chaty v údolí řeky Lužnice.

Obr. č. 1. Mapa obce Dražice

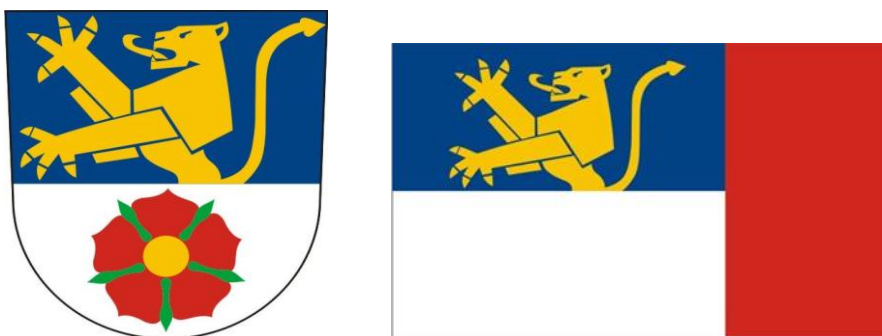

Zdroj: obec Dražice (online), 2014

5.1 Historie obce

První zmínka o obci pochází z přelomu 12. a 13. století z listů bechyňských. V roce 1352 se o Dražicích zmiňuje bechyňský děkanát a ve stejné době je o nich zmínka i v majetku rožmberského panství. V té době nesly Dražice název Dražice Větší. Za místním kostelem se nacházejí pozůstatky hradu, který byl vypleněn při porážce Oldřicha z Rožmberka. Obec spadala pod správu města Tábora až do osamostatnění místní farnosti po roce 1629, čímž byl podmíněn samostatný začátek současných Dražic. Obec získala svůj znak a svoji vlajku. Dne 18. 12. 2007 byl obci oficiálně udělen znak a prapor předsedou Poslanecké sněmovny.

Obr. č. 2, 3. Symboly obce Dražice

Zdroj: obec Dražice (online), 2014

5.2 Charakteristika území

Dražice jsou součástí geomorfologického celku Táborská pahorkatina, podcelku Soběslavská pahorkatina, okrsku Malšická pahorkatina. Nadmořská výška kolísá od 375 do 500 m. n. m. Z jihu je krajinný prostor uzavřen hlubokým údolím řeky Lužnice. Krajina je rozbrázděna četnými údolními potoky, ústících ze severu do Lužnice. Podle klimatické rajonizace ČR patří území do oblasti mírně teplé, klimatického okrsku, který je charakteristický normálním, popř. krátkým mírným létem a normálně dlouhou mírnou zimou. Průměrná roční teplota se pohybuje od 7 do 7,5°. V relativní četnosti jednotlivých směrů větru převládá západní proudění.

5.3 Socio-ekonomická charakteristika obce

Socio-ekonomická charakteristika daného území se skládá z široké škály odvětví, týkající se obyvatelstva v obci, bydlení, domácnosti, infrastruktury a ekonomiky. Ekonomická struktura zahrnuje největší zaměstnavatele a živnostníky v obci. Mezi největší zaměstnavatele v obci patří právě tyto firmy: ZAS Dražice, Sakutus, Racek, Hrobský a J. M. Trade. Infrastruktura obce: vodovod, zásobovaný z centrálního vedení Tábor - Milevsko, kanalizace, čistírna odpadních vod, plynovod, telekomunikační kabelové vedení a veřejné osvětlení. V obci se nachází mateřská i základní škola, kulturní dům, restaurace, sál pro kulturní akce, potraviny, cukrárna,

fotbalové hřiště a pobočka České pošty. Plány do budoucna: obec plánuje výstavbu pečovatelského domu na současném č. p. 43.

5.4 Obyvatelstvo

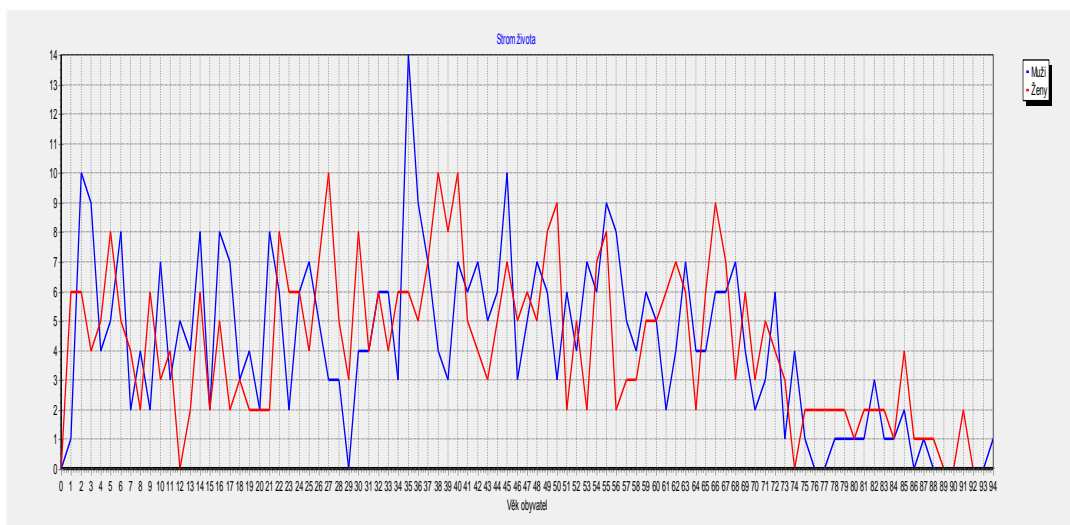
Celkový počet trvale hlášených obyvatel k 31. 12. 2013 je 795 a 264 popisných čísel. Průměrný věk obyvatel v obci je 40 let. Průměrný věk mužů 39 let a průměrný věk žen 41 let.

Tab. č. 2. Obyvatelstvo Dražice v letech 1869-2013

Rok	1869	1950	1970	1980	2013
Počet obyvatel	694	561	474	501	795

Zdroj: NOVÁKOVÁ (1991)

Obr. č. 4. Strom života dle věku občanů v obci Dražice

Zdroj: obec Dražice (online), 2014

6 VLASTNÍ PRÁCE

Přestože hlavním posláním předkládané bakalářské práce bylo vypracovat literární rešerši na téma migrace obyvatel do venkovských oblastí, je práce doplněna vlastním terénním šetřením této problematiky. Tuto část práce je nutno brát jako pilotní výzkum dané problematiky. Výsledky tohoto pilotního šetření pak mohou být využity při dalším zaměření studia této problematiky, například formou diplomové práce.

6.1 Výsledky dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo v obci Dražice na Táborsku, jako průzkum forem amenitní migrace. Toto šetření probíhalo od června do listopadu r. 2013. Vyplňování dotazníkových formulářů s respondenty, bylo realizováno na základě strukturovaných rozhovorů. Každý rozhovor trval cca. 20 minut a vždy byl použit osobní kontakt. Dotazník obsahoval 27 otázek (příloha BP č. 1), předem vytipovaní amenitní migranti odpovídali vždy velmi ochotně. K vyhodnocení dat z dotazníkového šetření bylo použito celkem 30 dotazníků. Při vyplňování dotazníků za každou rodinu hovořila vždy pouze jedna osoba, průzkum tedy poukazuje na život 30 rodin po amenitní migraci. Z těchto získaných dat byl vyvozen závěr k předem stanoveným hypotézám.

V níže uvedených tabulkách a grafech jsou znázorněny kompletní výsledky získané z dotazníkového šetření.

6.2 Popis souboru respondentů

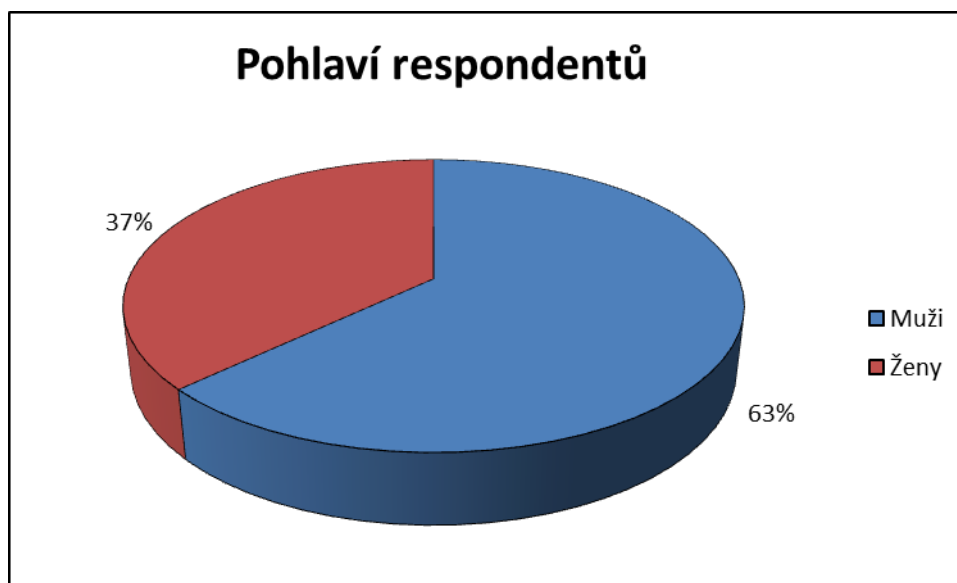
V tabulce č. 3, 4 a následně v grafech č. 1, 2 jsou popsány základní (identifikační) charakteristiky respondentů. Rozložení respondentů dle pohlaví je znázorněno v tab. č. 3 a grafu č. 1. Z celkového počtu 30 respondentů převažovali muži (63%). Z hlediska věkových skupin pak nejvíce zastoupena byla věková kategorie 31-40 let viz. tab. č. 4 a graf č. 2.

Tab. č. 3: Struktura respondentů dle pohlaví

Pohlaví	Počet osob	Vyjádřeno v %
Ženy	11	37
Muži	19	63
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 1: Struktura respondentů dle pohlaví

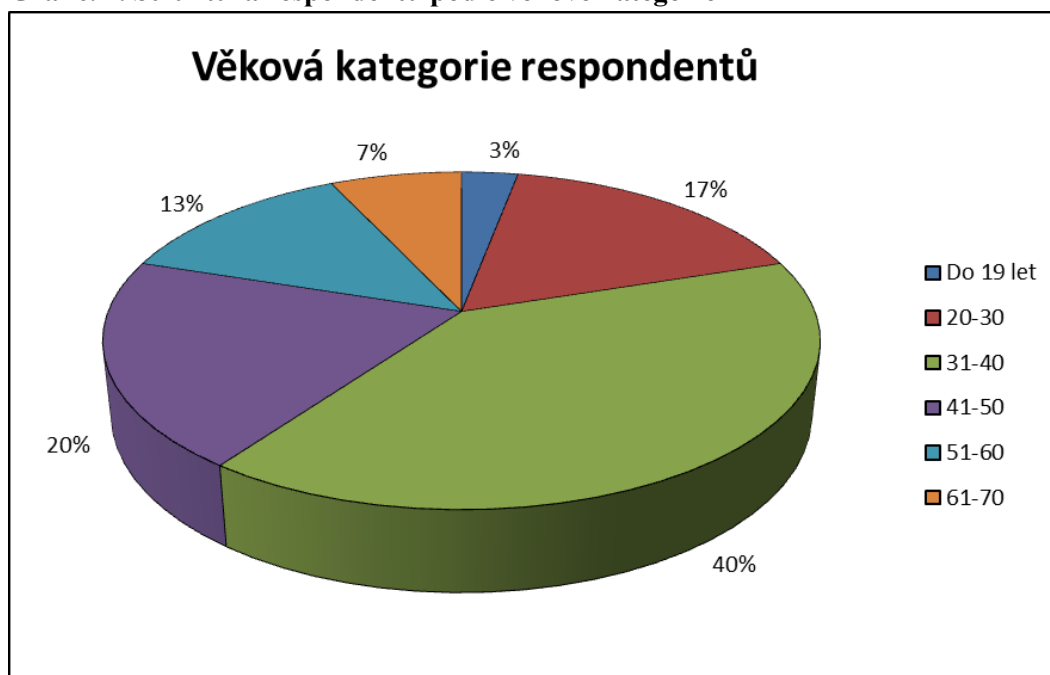
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 4. Struktura respondentů podle věkové kategorie

Věková kategorie	Počet osob	Vyjádřeno v %
Do 19 let	1	3
20-30	5	17
31-40	12	40
41-50	6	20
51-60	4	13
61-70	2	7
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 2. Struktura respondentů podle věkové kategorie

Zdroj: vlastní šetření

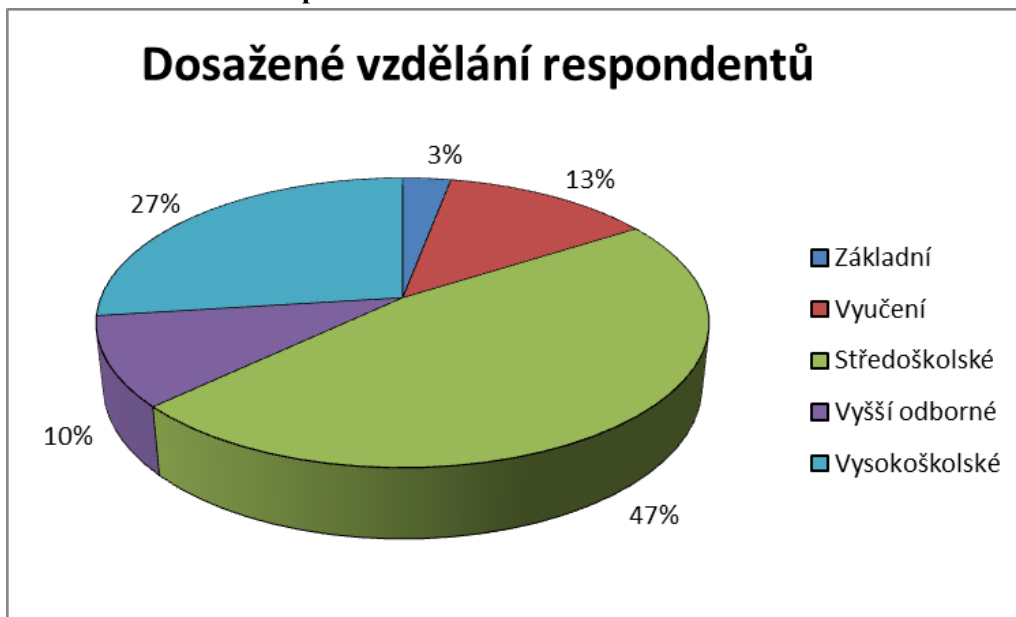
V tabulce č. 5, 6 a následně v grafech č. 3, 4 jsou popsány charakteristiky respondentů z hlediska dosaženého vzdělání a zaměstnání. Rozložení respondentů dle dosaženého vzdělání je znázorněno v tab. č. 5 a grafu č. 3. Z celkového počtu 30 respondentů, tedy (100%) převažovalo středoškolské vzdělání (47%). Z hlediska zaměstnání převažoval zaměstnanecký poměr (40%) viz. tab. č. 6 a graf č. 4.

Tab. č. 5. Struktura respondentů dle dosaženého vzdělání

Dosažené vzdělání	Počet osob	Vyjádřeno v %
Základní	1	3
Vyučení	4	13
Středoškolské	14	47
Vyšší odborné	3	10
Vysokoškolské	8	27
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 3. Struktura respondentů dle dosaženého vzdělání

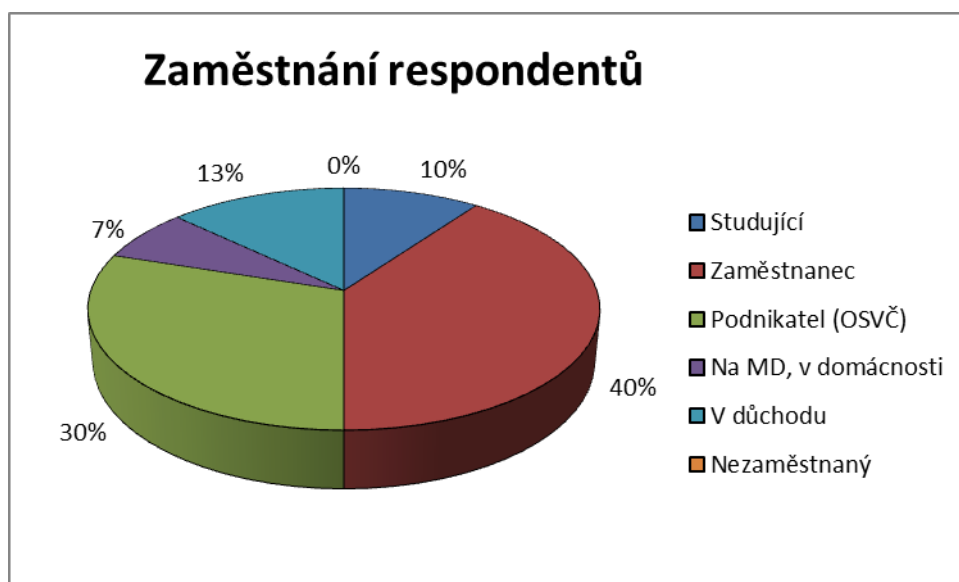
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 6. Struktura respondentů dle zaměstnání

Zaměstnání	Počet osob	Vyjádřeno v %
Studující	3	10
Zaměstnanec	12	40
Podnikatel (OSVČ)	9	30
Na MD, v domácnosti	2	7
V důchodu	4	13
Nezaměstnaný	0	0
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 4. Struktura respondentů dle zaměstnání

Zdroj: vlastní šetření

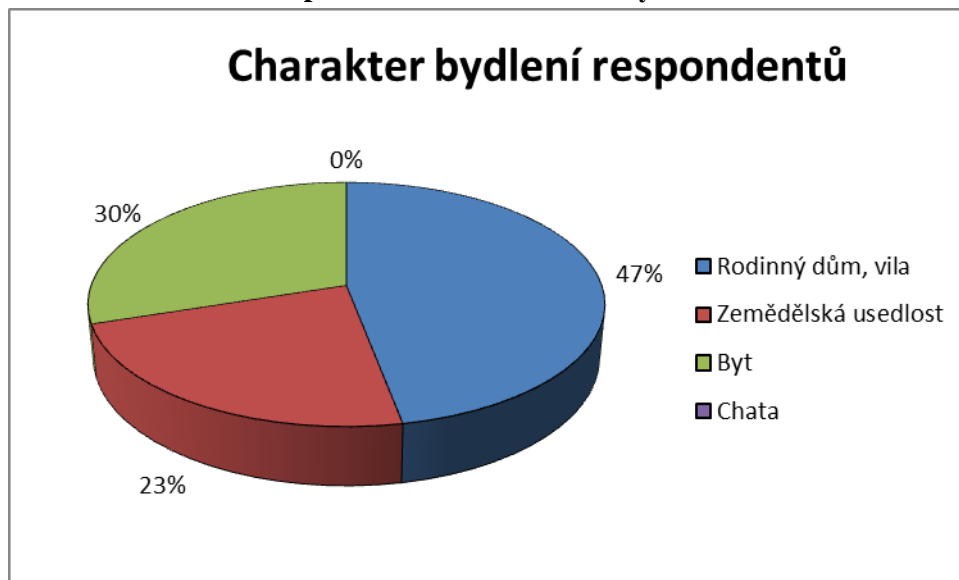
V tabulce č. 7, 8, 9 a následně v grafech č. 5, 6, 7 jsou popsány charakteristiky respondentů z hlediska charakteru bydlení. Typ bydlení je následně popsán v tab. č. 7 a grafu č. 5. Nejvíce respondentů z celkového počtu 30 dotazovaných osob (47%) uvedlo, že vlastní rodinný dům či vilu. Z hlediska získání nemovitosti 43% dotazovaných uvedlo vlastní výstavbu a 23% uvedlo koupi nemovitosti. Následně znázorněno v tab. č. 8 a grafu č. 6. V tabulce č. 9 a grafu č. 7 je znázorněno, že 60% dotazovaných má nemovitost zatíženou hypotékou.

Tab. č. 7. Struktura respondentů dle charakteru bydlení

Charakter bydlení	Počet osob	Vyjádřeno v %
Rodinný dům, vila	14	47
Zemědělská usedlost	7	23
Byt	9	30
Chata	0	0
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 5. Struktura respondentů dle charakteru bydlení

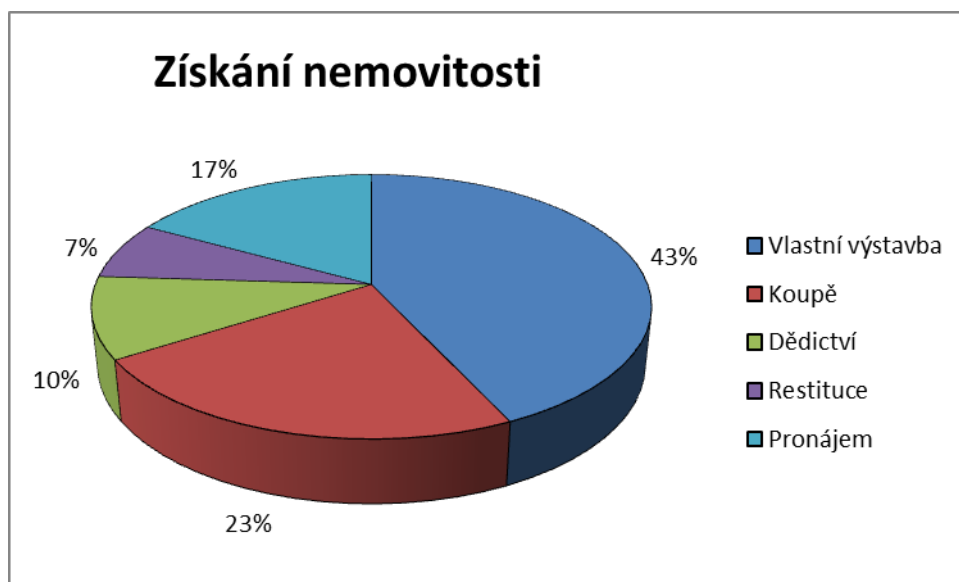
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 8. Struktura respondentů dle získání nemovitosti

Získání nemovitosti	Počet osob	Vyjádřeno v %
Vlastní výstavba	13	43
Koupě	7	23
Dědictví	3	10
Restituce	2	7
Pronájem	5	17
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 6. Struktura respondentů dle získání nemovitosti

Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 9. Struktura respondentů, zda je nemovitost zatížena hypotékou

Nemovitost zatížena hypotékou	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO	18	60
NE	12	40
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 7. Struktura respondentů, zda je nemovitost zatížena hypotékou

Zdroj: vlastní šetření

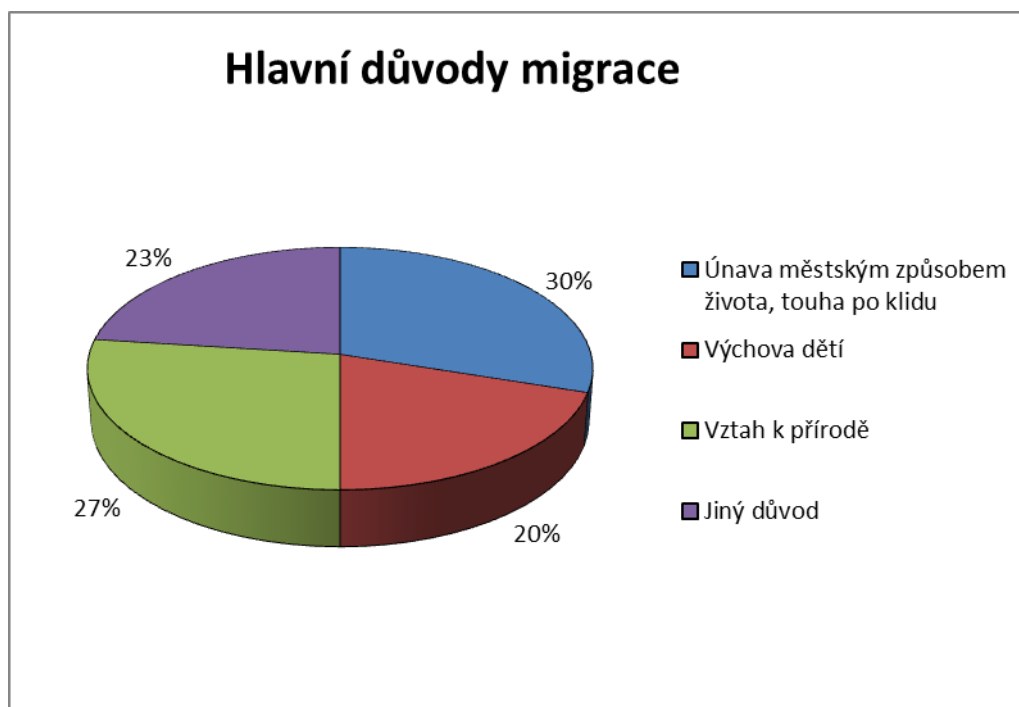
V následujících tabulkách a grafech jsou vyjádřeny názory respondentů na jednotlivé dílčí otázky spojené s migrací obyvatel do venkovských oblastí. V tab. č. 10 a grafu č. 8 je znázorněn hlavní důvod migrace do dané oblasti. Únavu městským životem a touhu po klidu uvádí 30% dotazovaných z celkového počtu 30 respondentů.

Tab. č. 10. Srovnání respondentů dle hlavního důvodu migrace do této oblasti

Důvod přesídlení	Počet osob	Vyjádřeno v %
Únava městským způsobem života, touha po klidu	9	30
Výchova dětí	6	20
Vztah k přírodě	8	27
Jiný důvod	7	23
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 8. Srovnání respondentů dle hlavního důvodu migrace do této oblasti

Zdroj: vlastní šetření

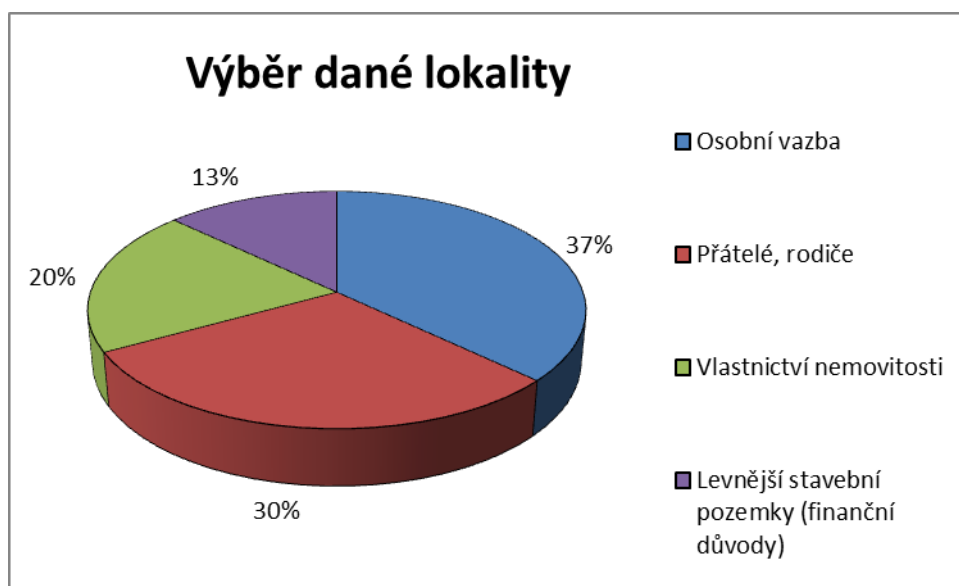
V následující tab. č. 11 a grafu č. 9 je uvedeno srovnání respondentů z hlediska výběru dané lokality, přičemž 37% uvádí osobní vazbu na dané území.

Tab. č. 11. Srovnání respondentů dle výběru dané lokality

Výběr lokality	Počet osob	Vyjádření v %
Osobní vazba	11	37
Přátelé, rodiče	9	30
Vlastnictví nemovitosti	6	20
Levnější stavební pozemky (finanční důvody)	4	13
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 9. Srovnání respondentů dle výběru dané lokality

Zdroj: vlastní šetření

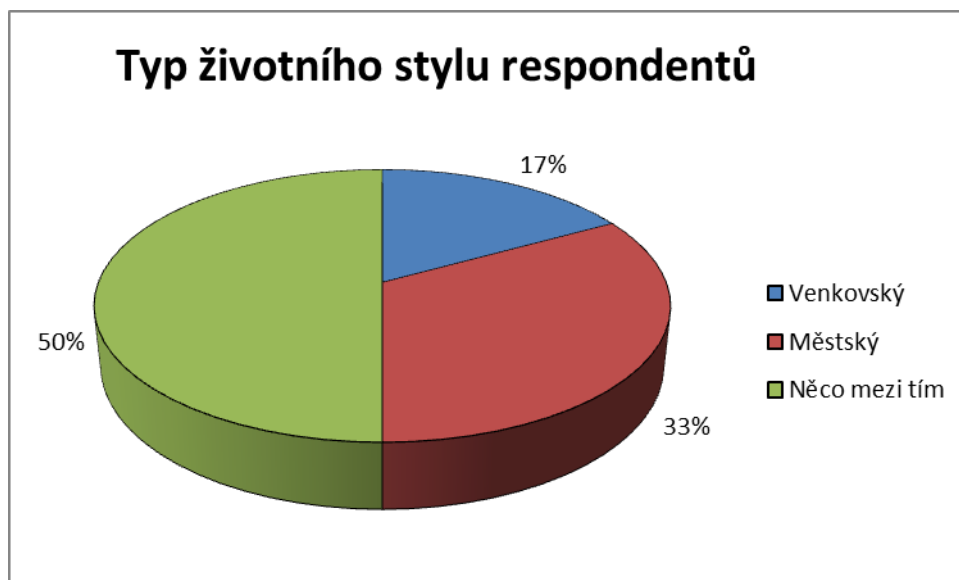
V tabulce č. 12, 13 a následně v grafech č. 10, 11 jsou popsány charakteristiky respondentů dle typu životního stylu respondentů a jejich spokojenost s přesídlením. Typ životního stylu je uveden v tab. č. 12 a grafu č. 10. Přičemž z celkového počtu dotazovaných 50% uvedlo kombinaci městského a venkovského způsobu života. Následně 93% uvedlo spokojenost s přesídlením do této oblasti, jak uvádí tab. č. 13 a graf č. 11.

Tab. č. 12. Srovnání respondentů dle typu životního stylu

Typ životního stylu	Počet osob	Vyjádřeno v %
Venkovský	5	17
Městský	10	33
Něco mezi tím	15	50
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 10. Srovnání respondentů dle typu životního stylu

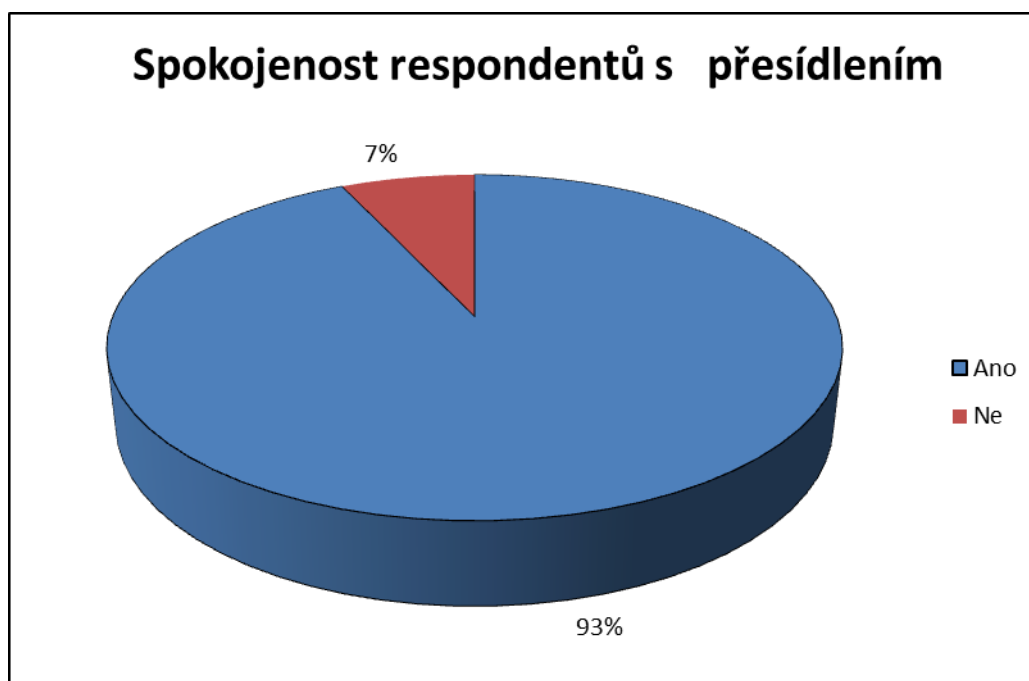
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 13. Srovnání respondent dle spokojenosti se svým přesídlením do dané oblasti

Spokojenost s přesídlením	Počet osob	Vyjádřeno v %
Ano	28	93
Ne	2	7
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 11. Srovnání respondent dle spokojenosti se svým přesídlením do dané oblasti

Zdroj: vlastní šetření

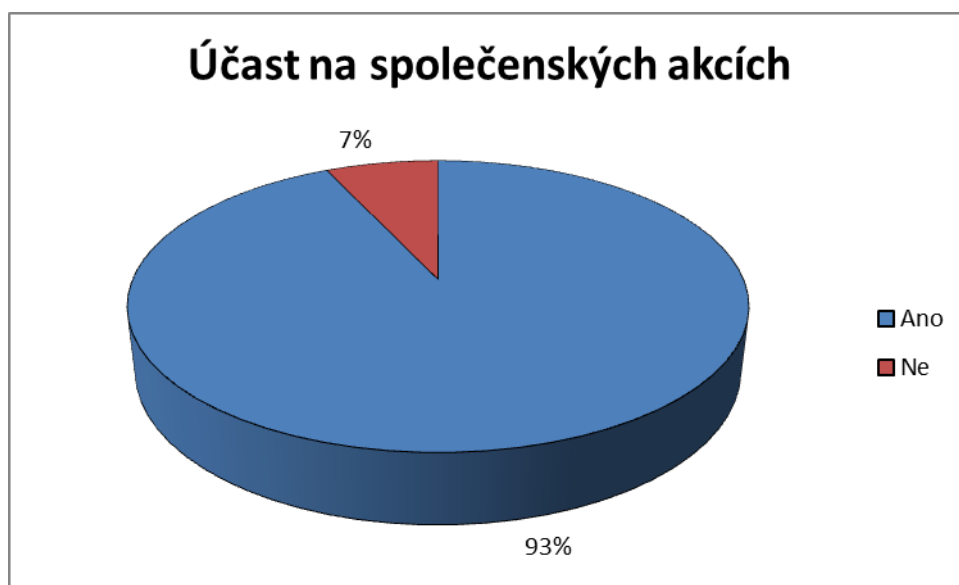
V následujících tab. č. 14, 15 a grafech č. 12, 13 jsou popsány charakteristiky respondentů z hlediska účasti na společenských akcích a členství v občanském sdružení. Rozložení respondentů dle účasti na společenských akcích je popsáno v tab. č. 14 a grafu č. 12. Naprostá většina dotazovaných (90%) potvrzuje svoji účast na společenských akcích a členství v občanském sdružení. Z hlediska členství v občanských sdruženích převažuje účast ze (70%) viz tab. č. 15 a graf č. 13.

Tab. č. 14. Srovnání respondentů dle účasti na místních společenských akcích

Účast na společenských akcích	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO	27	90
NE	3	10
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 12. Srovnání respondentů dle účasti na místních společenských akcích

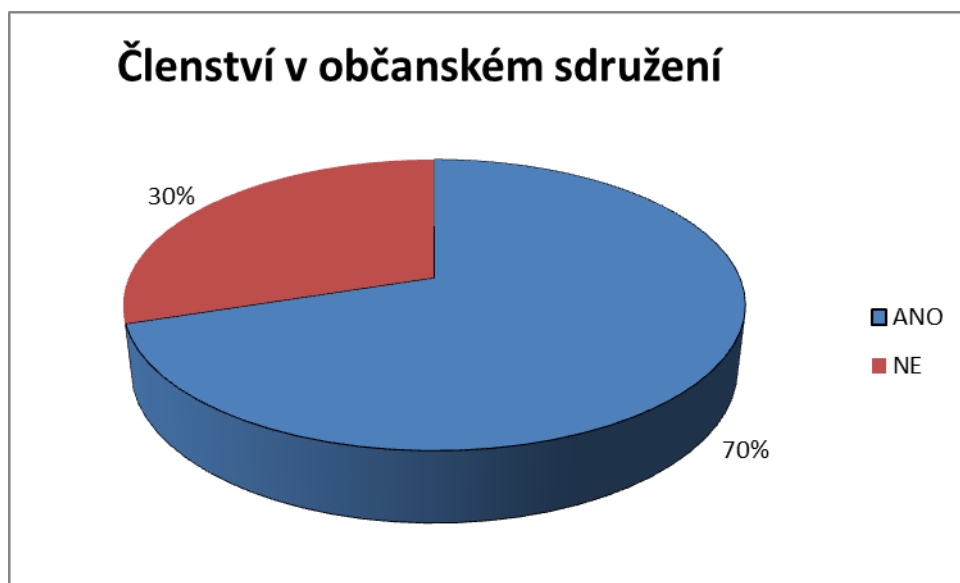
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 15. Srovnání respondentů dle členství v občanském sdružení působící v obci

Členství v občanském sdružení	Počet osob	Vyjádřeno v %
ANO	21	70
NE	9	30
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 13. Srovnání respondentů dle členství v občanském sdružení působící v obci

Zdroj: vlastní šetření

V tab. č. 16, 17 a následně v grafu č. 14 a 15 jsou znázorněny charakteristiky respondentů z hlediska zaměstnání v místě bydliště a dojíždění za prací. V tab. č. 16 a grafu č. 14 je popsáno, kolik dotazovaných pracuje v místě bydliště. Z celkového počtu 30, uvedlo zaměstnání v místě bydliště pouhých 23% a 77% uvedlo dojížděku za prací do 10 km, viz tab. č. 17 a graf č. 15.

Tab. č. 16. Srovnání respondentů dle zaměstnání v místě bydliště

Zaměstnání v místě bydliště	Počet osob	Vyjádření v %
ANO	7	23
NE	23	77
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 14. Srovnání respondentů dle zaměstnání v místě bydliště

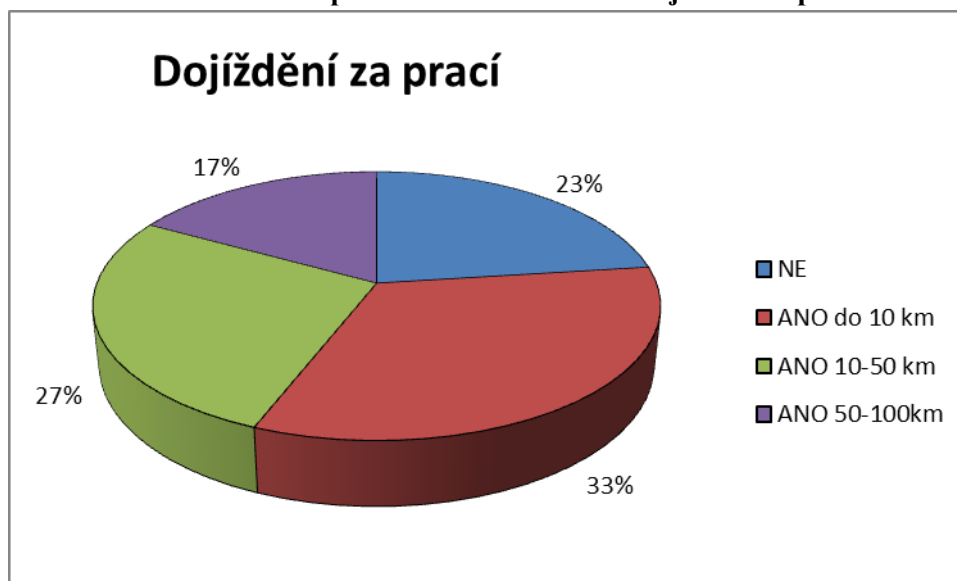
Zdroj: vlastní šetření

Tab. č. 17. Porovnání respondentů v závislosti na dojíždění za prací z místa bydliště

Dojíždění za prací	Počet osob	Vyjádření v %
NE	7	23
ANO do 10 km	10	33
ANO 10-50 km	8	27
ANO 50-100km	5	17
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf. č. 15. Porovnání respondentů v závislosti na dojíždění za prací z místa bydliště

Zdroj: vlastní šetření

V následující tab. č. 18 a grafu č. 16 jsou popsány pocitová očekávání respondentů. V této tabulce a grafu je uvedeno, zda byla naplněna očekávání respondentů. Více jak polovina dotázaných (63%) uvedla, že jejich očekávání byla naplněna.

Tab. č. 18. Srovnání respondentů dle domněnky, zda rozhodnutí přestěhovat se na toto místo splnilo jejich očekávání

Zda byla naplněna očekávání	Počet osob	Vyjádření v %
ANO, téměř všechna	19	63
ANO, ale jen některá	11	37
NE, nesplnila se	0	0
Celkem	30	100

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 16. Srovnání respondentů dle domněnky, zda rozhodnutí přestěhovat se na toto místo splnilo jejich očekávání.

Zdroj: vlastní šetření

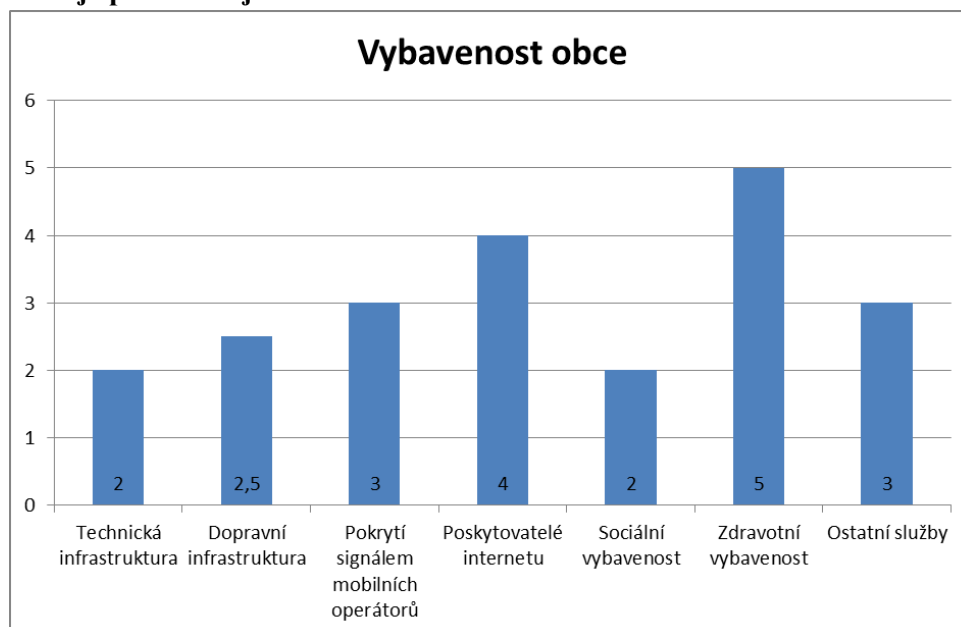
V následující tab. č. 19 a grafu č. 17 je hodnocena vybavenost obce. Respondenti ji hodnotili pomocí školní klasifikace. Většina dotazovaných uvádí, že vybavenost obce je naprosto průměrná, negativně hodnotí pokrytí oblasti internetem a sílu signálu některých mobilních operátorů. Dále uvádí, že v obci naprosto chybí zdravotní péče.

Tab. č. 19. Hodnocení vybavení obce dle respondentů. Hodnocení dle školní klasifikace: 1- nejlepší a 5- nejhorší.

Vybavenost obce	Průměrné hodnocení
Technická infrastruktura	2
Dopravní infrastruktura	2,5
Pokrytí signálem mobilních operátorů	3
Poskytovatelé internetu	4
Sociální vybavenost	2
Zdravotní vybavenost	5
Ostatní služby	3

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 17. Hodnocení vybavení obce dle respondentů. Hodnocení dle školní klasifikace: 1 - nejlepší a 5 - nejhorší.

Zdroj: vlastní šetření

7 Souhrn výsledků dotazníkového šetření

Dotazovaní respondenti žijí v daném území v průměru 10 let. Jako předchozí místo bydliště většina z dotazovaných uváděla nedaleké město Tábor. Mezi dotazovanými se však našli i tací, kteří se přistěhovali např. ze Šumavy, z Vysočiny, Prahy, Českých Budějovic a z Ukrajiny (konkrétně Zakarpatská oblast, město Mukačevo). Soubor dotazovaných respondentů byl tvořen z 37 % ženami a z 63 % muži, z čehož převažovali migrující muži. Tento rozdíl mohl vzniknout tím, že dotazníkové šetření bylo prováděno v odpoledních až večerních hodinách, čas dotazování byl předem stanoven telefonicky, aby naprosto vyhovoval respondentovi. Dále tento rozdíl mohl vzniknout tím, že muži byli často sdílnější než ženy. Věková kategorie a její poměrné zastoupení bylo následující: do 19 let (3%), 20-30 let (17%), 31-40 (40%), 41-50 (20%), 51-60 (13%) a 61-70 (7%). Dosažené vzdělání bylo následující: nejvíce respondentů uvedlo středoškolské vzdělání zakončeno maturitou (47%), v hojném počtu bylo zastoupeno též vzdělání vysokoškolské (27%). Vyšší odborné vzdělání uvedlo 10% respondentů. Lidé s výučním listem byli zastoupeni 13% a základní vzdělání uvedla pouze 3% dotazovaných. Struktura respondentů podle daných kategorií zaměstnání byla následující: zaměstnanecký poměr uvedlo 40% dotazovaných, podnikatelskou činnost či status osoby samostatně výdělečně činné uvedlo 30%, na mateřské dovolené nebo v domácnosti bylo 7%, v důchodu 13% a 10% respondentů bylo studujících. Velmi důležitým znakem dotazovaných byl charakter bydlení. Tento fakt hraje velkou roli v závislosti většího sejetí s přírodou a krajinou. Bydlení v rodinném domě či vile uvedlo 47%, zemědělskou usedlost vlastní 23% dotazovaných a vlastníci bytů jsou zastoupeni z 30%. Vlastnictví nemovitosti pomocí vlastní výstavby uvedlo 43%, koupě nemovitosti 23%, získání nemovitosti ve věci dědictví uvedlo 10%, dále pak vrácení majetku v restituci 7% a v podnájmu žije 17% dotazovaných. Vlastníci nemovitosti uvedli, že z 60% mají nemovitost zatíženou hypotékou a 40% dotazovaných uvedlo, že nemovitost zatíženou hypotékou nemají. Jako hlavní důvod migrace do této oblasti uvádí 30% dotazovaných touhu po klidu. Únavu městským životem a vztah k přírodě uvádí 27% respondentů. Kvůli výchově dětí se rozhodlo přestěhovat 20% a 23% uvedlo jiný důvod. Migrací z jiného důvodu měli dotazovaní na mysli nechuť k životu v paneláku a na sídlišti, dále uváděli vysoké náklady na bydlení a „šed' města“. Někteří dotazovaní též uvedli, že jim na místě původního bydliště vadili nepřátelské

sousedské vztahy a též hlučné obyvatelstvo, převážně romské národnosti. Jako další důvod uvedli následování životního partnera či naopak rozvod. Při položení otázky, proč si respondenti vybrali právě tuto lokalitu, 37% dotazovaných uvedlo, že k danému místu mělo již dříve osobní vztah, to znamená, že do této lokality jezdívali dříve, např. na chalupu. 30% uvedlo, že zde měli rodiče, kamarády a známé. Výběr této lokality z důvodu, že zde již vlastnili nemovitost, např. formou dědictví uvedlo 20% a 13% uvedlo levnější stavební pozemky a celkově nižší náklady na bydlení. Při otázce, zda jsou se svým rozhodnutím přestěhovat se do této oblasti spokojeni, 93% dotazovaných uvedlo, že ano a pouze 7% podotklo, že zde není zcela spokojeno. Jednou z velmi důležitých otázek bylo, zda dotazovaní vedou městský způsob života, venkovský nebo něco mezi tím. Městským způsobem života rozumíme, že dotyčný si všechny potraviny koupí, že nic nechová ani nepěstuje. Tuto variantu uvedlo 33% respondentů, 17% uvedlo venkovský způsob života. Venkovský způsob života vedly převážně mladé rodiny, které se snažily samostatně vyprodukovat základní potraviny. Pěstovaly zeleninu a chovaly domácí zvířata na maso a mléko. Tito lidé se snažili žít ekologicky a blíže přírodě. Variantu mezi městským a venkovským způsobem života uvedlo 50% dotazovaných. Dojíždka za prací z místa bydliště převažuje (77%) nad prací v místě bydliště (23%). Do zaměstnání vzdáleného do 10 km od obce denně dojíždí 33%, většinou se jedná o nedaleké město Tábor. Dojíždění 10-50 km (27%) a 50-100 km dojíždí (17%) v tomto případě se většinou jedná o práci v Praze či v Českých Budějovicích. Největší motivací k trvalému přesídlení se stala čistá příroda a krajina v dané oblasti. Můžeme zde hovořit o migraci za lepším způsobem života, 80% dotazovaných uvádí spokojenost s rekreačními možnostmi v obci, jako příklad uvádí možnost turistických a sportovních aktivit v okolí. Téměř všichni dotazovaní uvedli, že vztahy s původními obyvateli obce jsou přátelské. Do společenského dění v obci (plesy, taneční zábavy, masopust, vánoční trhy atd.) se zapojuje 90% dotazovaných. Amenitní migranti se snaží zapojit do místní samosprávy a též spolkových či zájmových činností. V zastupitelstvu obce je pouze 7% dotazovaných. Do spolkové a zájmové činnosti jsou respondenti zapojeni aktivněji. Jedná se převážně o myslivecký spolek, ochotnické divadlo, rybářský spolek, spolek dobrovolných hasičů, fotbalový oddíl či modelářský spolek. Těchto aktivit se účastní 70% dotazovaných. Amenitní migranti hodnotili též celkovou vybavenost obce za pomoci školní klasifikace (1- nejlepší až 5- nejhorší). Nejlépe byla hodnocena

sociální a technická infrastruktura obce či dopravní dostupnost. Naopak nejhůře byla hodnocena zdravotní vybavenost a internetové připojení či síla signálu mobilních operátorů.

8 DISKUSE VÝSLEDKŮ

Diskuse porovnává výsledky z dotazníkového šetření migrace městského obyvatelstva na venkov, které bylo součástí této bakalářské práce. Výsledky získané tímto šetřením byly porovnány s výsledky projektu GA ČR č. 403/07/0714 „Amenitní migrace jako nová forma specifické globální migrace obyvatel a její vliv na socioekonomický rozvoj rurálních oblastí v České republice“ a dále pak s výsledky autorů zabývajících se rovněž tématem migrace lidí do venkovských oblastí. Jednalo se hlavně výsledky bakalářské práce L. Kadlece (2012) a diplomovou prací G. Havlíkové (2011). Tyto dvě posledně zmíněné práce se však zabývaly migrací do venkovských oblastí v jiných částech Jihočeského kraje (Česká Kanada a Třeboňsko).

Projekt GA ČR č. 403/07/0714, který byl realizován v letech 2007 až 2010 ve třech modelových územích: Šumava včetně podhůří, Třeboňsko, Česká Kanada a tzv. vnitřní periferie Západ, kam bylo zařazeno území Křivoklátska a Manětínska. V daném území bylo provedeno dotazníkové šetření s amenitními migranty, stejně jako tomu bylo v případě mé bakalářské práce. Získané výsledky výše uvedeného průzkumu GA ČR prokazují, že se stěhuje více žen (60%). Stejně tak tomu bylo v případě obou uvedených prací (57-60%) žen. Mé výsledky prokazují, že do dané oblasti se stěhuje více mužů (63%) a pouhých (37%) žen. Průzkum GA ČR prokazuje, že největší potenciál k trvalému přesídlení na venkov mají věkové kategorie nad 40 let. HAVLÍKOVÁ (2011) uvádí, že do modelové oblasti České Kanady se nejvíce stěhují osoby 20-29 let. V mém výzkumu převládá věková kategorie 31-40 let, podobně je tomu i u výsledků KADLEC (2012), který uvádí nejčastěji dotazovanou věkovou kategorii v rozmezí 30-39 let. V otázce jaké převažuje vzdělání u amenitních migrantů se mé výsledky shodují s projektem GA ČR. V mém průzkumu středoškolské vzdělání uvádí 47% dotazovaných a 27% uvádí vzdělání vysokoškolské. V projektu GA ČR uvedlo středoškolské vzdělání 45% a 37% amenitních migrantů uvedlo vzdělání vysokoškolské. Téměř shodných výsledků dosáhla též HAVLÍKOVÁ (2011), která ve své práci uvádí (52%) amenitních migrantů se středoškolským vzděláním a (21%) s vzděláním vysokoškolským. KADLEC (2012) uvádí obdobné výsledky týkající se dosaženého vzdělání respondentů. Amenitní migrace je záležitost lidí vzdělanějších a movitějších, jak uvádí projekt GA ČR. V mém průzkumu se tento jev neprokázal,

protože někteří dotazovaní nebyli ochotní odpovídat na otázky, týkající se jejich čistého příjmu, tudíž tato otázka nebyla zařazena do zpracovaných výsledků. Mé výsledky poukazují na fakt, že 30% dotazovaných podniká či má status osoby výdělečně činné. Projekt GA ČR uvádí 21% OSVČ či podnikatelů, stejně jako HAVLÍKOVÁ (2011), KADLEC (2012) uvádí 24% takto zainteresovaných osob. Další početně zastoupenou skupinou jsou lidé, kteří jsou zaměstnaní. Mé šetření prokázalo 40% osob, které jsou v zaměstnaneckém poměru. Projekt GA ČR či KADLEC (2012) uvádí 42-46% osob, které se hlásí k zaměstnaneckému poměru, stejně tak HAVLÍKOVÁ (2011) uvádí tuto skupinu jako velmi silnou. Občané v důchodovém věku jsou zastoupeny (13%), mé výsledky se naprosto shodují s projektem GA ČR, který uvádí též 13% lidí v důchodovém věku, stejně jako KADLEC (2012). Naproti tomu HAVLÍKOVÁ (2011) uvádí tuto skupinu jako velmi početnou, která představuje jednu čtvrtinu z celkového počtu amenitních migrantů. Další početnou skupinou, jak uvádí HAVLÍKOVÁ (2011) jsou ženy na mateřské dovolené či v domácnosti. Poměrně vysoké zastoupení uvádí též projekt GA ČR, kde jsou ženy na mateřské dovolené či v domácnosti zastoupeny (18%), téměř shodný výsledek uvádí KADLEC (2012), kde je tato skupina zastoupena (15%). Mé výsledky se v tomto případě poměrně liší, ženy na mateřské dovolené či v domácnosti jsou v mém šetření zastoupeny pouze (7%) a dalších (10%) představují studující. Projekt GA ČR poukazoval na nedostatek pracovních příležitostí v místě bydliště. V mém šetření uvedlo, že za prací dojíždí 77% dotazovaných. Nejpočetnější skupinu (33%) tvoří lidé, kteří dojíždí do 10 km. Další poměrně početnou skupinou (27%) jsou pracující, kteří denně dojíždí 10-50 km a 17% dotazovaných dojíždí za prací do vzdálenosti 50-100km. HAVLÍKOVÁ (2011) uvádí, že za prací dojíždí 48% dotazovaných, většinou do 20 km. Projekt GA ČR poukazoval na zapojení amenitních migrantů do spolkové a zájmové činnosti v obci z (39%), HAVLÍKOVÁ (2011) uvádí, že do této činnosti bylo zapojeno pouhých 19%. V případě mého šetření bylo do spolkové a zájmové činnosti zapojeno 70% dotazovaných, nejčastěji se jednalo o Myslivecký spolek, ochotnické divadlo, rybářský spolek, spolek dobrovolných hasičů či fotbalový oddíl. Takto vysoká účast ve spolkové či zájmové činnosti může být způsobena tím, že se jedná o poměrně menší území, než uvádí projekt GA ČR či HAVLÍKOVÁ (2011). Amenitní migranti v mém výzkumu nejčastěji uvádí, že danou oblast navštěvovali již v dětství, osobní vazbu uvádí 37% dotazovaných. HAVLÍKOVÁ (2011) uvádí, že k dřívějšímu

navštěvování lokality současného bydliště se hlásí 59% dotazovaných a KADLEC (2012) uvádí 61%. V mém výzkumu 30% dotazovaných uvádí, že první informace o území získali většinou od přátel, příbuzných či rodinných příslušníků. HAVLÍKOVÁ (2011) ve své práci uvádí, že první informace o lokalitě od přátel či příbuzných získalo 34%. V projektu GA ČR získalo informace tímto způsobem 19% dotazovaných. V mém dotazníkovém šetření dalších 20% dotazovaných uvedlo, že zde vlastnili nemovitost, kterou nabyli např. ve věci dědictví a 13% se přiklání k levnějším stavebním pozemkům, než jak tomu bývá ve městě. Na základě vyplněných dotazníků jsem zjistila, že městský typ životního stylu vede 33% dotazovaných, to znamená, že si veškeré suroviny koupí v nedalekém městě. Dalších 17% uvedlo, že se snaží vést typický „venkovský život“, čímž rozumíme, že se snaží základní potraviny rostlinného i živočišného původu vyprodukovat samostatně a 50% uvedlo, že se snaží vést život mezi městským a venkovským typem životního stylu. Projekt GA ČR uvádí, že venkovský typ života vede 32% dotazovaných a 18% se stále přiklání k městskému typu života. Dále uvádí, že polovina dotazovaných vede nevyhraněný typ životního stylu. Podobné výsledky uvádí též KADLEC (2012). Na základě předchozího zjištění 47% dotazovaných uvedlo, že vlastní rodinný dům či vilu. Zemědělskou usedlost vlastní 23% a 30% dotazovaných žije v bytě. Respondenti žijící v bytě téměř ve všech případech uvádí, že uvažují o stavbě rodinného domu, či koupí zemědělské usedlosti nebo chalupy v dané lokalitě a její následné rekonstrukci. V mém dotazníkovém šetření nejčastěji uváděným důvodem migrace byla únava městským životem a touha po klidu. Tuto alternativu uvádí 30% dotazovaných. Dalším nejčastějším důvodem k přistěhování do nového místa bydliště byl z 27% kladný vztah k přírodě. Domnívám se, že tyto dvě části spolu navzájem souvisí. Podobné výsledky uvádí též HAVLÍKOVÁ (2011), která ve své práci označila 35% dotazovaných, pro které byla jednou z hlavních motivací příroda a krajina. Projekt GA ČR (BARTOŠ et al., 2011) uvádí 33% a KADLEC (2012) uvádí 48% dotazovaných, kteří se ztotožnili s tím, že největší motivací přistěhovat se do daného území byla právě čistá příroda a krajina. V mém šetření dalších 20% uvedlo jako důvod k trvalému přesídlení do této lokality výchovu dětí a 23% dotazovaných mělo k tomuto rozhodnutí jiný důvod. Jako jiný důvod nejčastěji uváděli svatbu či rozvod. Spokojenost se svým rozhodnutím odejít ze svého původního bydliště a natrvalo se usadit právě v této lokalitě vyjádřilo 93% a pouze 7% uvedlo, že se svým rozhodnutím nejsou

spokojena. Podobné výsledky vykazuje též KADLEC (2012), který uvádí, že 85% dotazovaných je svým rozhodnutím spokojeno, stejně tak HAVLÍKOVÁ (2011) uvádí spokojenost s rozhodnutím opustit své původní bydliště u (84%) dotazovaných. Projekt GA ČR uvádí, též velmi kladné výsledky, kde je se svým rozhodnutím spokojeno 88% amenitních migrantů. V mém výzkumu uvedlo 63%, že byla naplněna téměř všechna jejich očekávání a 37% dotazovaných uvedlo, že byla naplněna pouze některá. Další závažnou otázkou byla spokojenost migrantů s vybaveností dané obce. Při hodnocení této otázky se amenitní migranti shodují, že vybavenost obce není špatná, označují ji za průměrnou, ale též hovoří o mnohých nedostatcích. Amenitní migranti si uvědomují, že nelze vybavenost obce srovnávat s vybaveností města, ale uvádí, že např. pokrytí internetu či signál některých mobilních sítí je zde velmi špatný. Stejně tak by uvítali více služeb v obci. Téměř shodné výsledky uvádí KADLEC (2012) stejně jako HAVLÍKOVÁ (2011) a proto se domnívám, že tato situace je ve všech mimo městských oblastech velmi podobná. Projekt GA ČR uvádí, že občané by uvítali zlepšení dopravního spojení, stejně tak v mém výzkumu se k tomuto problému nezávisle na sobě vyjádřilo poměrně velké procento dotazovaných, kteří uvádí nynější dopravní spojení za naprosto nedostačující. Uvádí, že ačkoliv si vybrali lokalitu poměrně blízko města, bez vlastního automobilu by zde byli téměř „odříznuti od světa“. Někteří respondenti uvádí též náročný způsob života, na který nebyli ve městě zvyklí a vůbec si tyto každodenní starosti života na venkově před uskutečněním migrace neuvědomovali. Jako příklad uvádí náročnost života v zimních měsících, často se stane, že pro velké množství sněhu mají problém se ráno dostat do práce, dále uvádí nutnost vytvoření zásob paliva na zimu. Pouze mizivé procento občanů vytápí svá obydlí plynem či elektřinou, důvodem je finanční náročnost. A též uvádí nezbytnou péči o zahradu v letních měsících.

9 ZÁVĚR

Jedním z cílů mé bakalářské práce bylo vytvořit ucelený literární přehled o problematice týkající se migrace obyvatel do venkovských oblastí, která není prvotně motivována ekonomickými důvody. Tento typ migrace, která vyplývá především ze snahy o zlepšení celkové kvality života, bývá v poslední době označována jako amenitní migrace. Tento cíl bakalářské práce se na základě využití prací domácích i zahraničních autorů podařilo splnit.

Dalším, neméně významným cílem bakalářské práce bylo zjistit předpoklady vzniku migrace do venkovských oblastí v konkrétním území Dražic u Tábora a analyzovat formy této migrace. Součástí tohoto cíle práce bylo určit hlavní důvody proč se amenitní migranti rozhodli přestěhovat právě do této lokality, jaká byla jejich očekávání a zda byla tato očekávání naplněna.

Zjištěné výsledky práce ukazují, že tento typ migrace je motivován snahou žít v celkově hodnotnějším životním prostředí, být blíže přírodě a celkově dosáhnout vyšší kvality života. Jedná se tedy o specifický typ lidské migrace, kde převažuje směr pohybu z města na venkov neboli pohyb z urbánního prostředí do rurálního. Amenitní migrace napomáhá ke zpomalení vyliďňování venkovského prostoru a zároveň k rozvoji jednotlivých regionů. V současné době se očekává stále rostoucí zájem o venkovské oblasti a návrat k přírodě. Tato situace by mohla pomoci k socio-ekonomickému rozvoji rurálních oblastí. Zájem o venkovské oblasti je podpořen též neustálým rozvojem moderních informačních technologií.

Z výsledků práce dále vyplývá, že pro amenitní migranty se nejvýznamnější motivací k přestěhování z města na venkov stala čistá příroda, touha po klidu a únava městským životem. Jedná se tedy o migraci za lepším životním prostředím. Dalším významným důvodem k migraci byla osobní vazba k danému území či přátelé a rodina. K migraci docházelo nejčastěji u věkové kategorie 31-40 let, přičemž převažovali lidé se středoškolským vzděláním. Drtivá většina dotazovaných uvedla spokojenost s přesídlením do této oblasti a též uvedla, že se naplnila téměř všechna očekávání, která si od trvalého přesídlení na venkov slibovala. Většina dotazovaných se přiklání k domněnce, že přesun z městského prostředí na venkov se pozitivně odráží na kvalitě jejich života, dále uvádí pocit štěstí či radosti.

Dopady amenitní migrace mohou být kladné i záporné. Amenitní migranti příznivě ovlivňují vyliďňování venkovského prostoru, který nastal v rámci urbanizace. Napomáhají také k obnově venkova a jeho revitalizaci. Amenitní migranti mohou sloužit v některých případech jako „osvěta“ pro dané území. Jako příklad lze uvést lepší znalost informačních technologií či znalost získávání dotací pro rozvoj venkova. Odlišný životní styl amenitních migrantů však může nepříznivě působit na již „zajetý“ způsob života místních obyvatel. V případě amenitních migrantů v dané lokalitě se tento fakt neprojevil, naopak většina migrantů uvádí kladné vztahy s původními obyvateli. Převážná část se též účastní společenského dění v obci a více jak polovina amenitních migrantů je zainteresována v občanských sdruženích a místních spolcích, čímž příznivě ovlivňuje dění v obci a vztahy mezi obyvateli.

Závěrem se domnívám, že amenitní migrace do této oblasti se bude časem navyšovat a to z několika důvodů. Jednak se v nejbližším okolí nachází sedm zahrádkářských kolonií, které lze již dnes považovat za tzv. druhé („sekundární“) bydlení. Dále pak na základě výsledků mého terénního šetření a současných trendů lze předpokládat, že mnoho uživatelů druhého bydlení se v důchodovém věku v oblasti „usadí“ trvale.

10 SUMMARY

The main aim of my thesis was to determine the conditions of migration to rural areas and to analyze the forms of amenity migration in Dražice near Tabor. Next, identify the main reasons why Amenity migrants decide to move into this location, what were their expectations and whether these expectations are fulfilled.

This type of migration is motivated by the effort to live in a generally valuable environment, to be closer to nature and overall higher quality of life. It is a specific type of human migration, where the predominant direction of movement from the city to the countryside or the movement of the urban environment in the rural environment. Amenity migration helps to slow the depopulation of rural areas and also to the development of regions. Currently, the expected growing interest in rural areas and return to nature. This could help to socio-economic development of rural areas. The interest in the rural areas is also supported by the continuous development of modern information technology.

For Amenity migrants are the most important motivation for moving from city to countryside became clean nature, the desire for peace and tired life of the city. It is therefore a migration for a better environment. Another important reason for migration was a personal bond of the territory or friends and family. The migration occurred most frequently in the age category 31-40 years, with a predominance of people with secondary education.

The majority of respondents reported satisfaction with the relocation to this area and also stated that it was filled almost all the expectations that the permanent relocation to the countryside promised. Majority of respondents are inclined to believe that the move from urban to rural environment has a positive impact on the quality of their lives also gives a feeling of happiness or joy.

The impacts of amenity migration can be positive or negative. Amenity migrants positively affect the depopulation of rural areas, which occurred in the context of urbanization. They help to rebuild and revitalize countryside. Amenity migrants may serve in some cases as "public education" for the territory. As an example, can be said a better knowledge of information technology and knowledge obtaining grants for rural development.

The different lifestyle Amenity migrants may adversely affect the already "captive" way of life of local residents. If Amenity migrants in the area are not reflected this fact, while most migrants indicates a positive relationship with the natives. The major part of is also participating in social activities in the village and more than half Amenity migrants are interested in the civic associations and local associations, which positive affects life in the village and relationships between people.

I think that amenity migration in this area will increase over time and for this reason, that the area around the village is seven garden colonies, which can be considered as the second ("secondary") housing. The participants of of second housing may assume that the retirement age in the "settle" permanently.

Amenity migration is most frequently found in mountainous and foothill areas, and particularly in protected areas. These areas are much more lucrative for Amenity migrants as location and unspoilt nature with a quality environment. I believe that each location is something of interesting and unique.

11 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BALL, M. (2005): The Second Home Boom. *Appraisal Journal*. Vol. 73, No. 3, p. 240-248.
2. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J., NOVOTNÁ, M.; KOPP, J., MACHÁČEK, J. MOSS, L.A.G., GLORIOSO-MOSS, R. (2011): Amenitní migrace do venkovských oblastí České republiky, Lesnická práce, s.r.o., 196 s., ISBN 978-80-87154-49-6.
3. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D., TĚŠITEL, J., (2009): Amenitní migrace – specifická forma migrace obyvatel. *AUSPICIA*, 6 (2), Vysoká škola evropských a regionálních studií České Budějovice, Filosofický ústav AV ČR Praha, s. 103-108.
4. BARTOŠ, M., KUŠOVÁ, D. (2005): Amenity migration as a specific form of global human migration and its impact of quality of life. *Životné Prostredie*, Vol. 39, No. 6, p. 315-318.
5. BENSON, M., O'REILLY, K., (2009): Migration and the search for a better way of life: a critical exploration of lifestyle migration. *The Sociological Review*, Vol. 57, No. 4, p. 608-625.
6. BIČÍK, I., FIALOVÁ, D., KUČERA, M., et al., (2011): Druhé bydlení v Česku, Praha, 167s., ISBN 80-238-7002-5.
7. CASTLES, S., MILLER, M., (2003): *The Age of Migration* (3rd ed.). New York: Palgrave MacMillan.
8. DRBOHLAV, D., (2008): Nelegální ekonomické aktivity migrantu: Česko v evropském kontextu. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 311 s., ISBN 80-246-1552-5.

9. GLORIOSO, R.S. (2009): Toward a strategy for managing amenity migration: The role of multiple future scenarios. *Die ERDE*, Vol. 140, No. 3, p. 293-315.
10. HALSETH, G., ROSENBERG, M. (1995): Cottagers in an Urban Field. *The Professional Geographer.*, Vol. 47, No. 2, p. 148-159. DOI: 10.1111/j.0033-0124.1995.00148.
11. HENDL, J. (2005): *Kvalitativní výzkum: Základní metody a aplikace*. 1. vydání, Praha, Portál, 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
12. JANDL, M. (2007): Irregular Migration, Human Smuggling, and the Eastern Enlargement of the European Union. *International Migration Review*. Vol. 41, No. 2, p. 291-315.
13. KAVANOVÁ, K.; STOJANOV, R. (2008): The Environmental Migration in Chernobyl Disaster Area – The Case Study of Belarus. In: STOJANOV, R., NOVOSÁK, J. (eds.): *Migration, development and environment: Migration proces from the perspective of environmental change and development approach at the beginning of the 21st century*. Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, p. 92-116.
14. KOPP, J., NOVOTNÁ, M. (2007): Metodické přístupy k vymezení potenciálu krajiny pro amenitní migraci. *Miscellanea Geographica* 13, s. 175-180.
15. LIBROVÁ, H. (1994): *Pestří a zelení – kapitoly o dobrovolné skromnosti*. Brno, Veronica a Hnutí duha, 218 s. ISBN 80-85368-18-8.
16. LIBROVÁ, H., (2003): *Vlažní a váhaví: kapitoly o ekologickém luxusu*. Vyd. 1. Brno: Doplněk, Společensko-ekologická edice, sv. 8., 319 s. ISBN 80-723-9149-6.
17. MOSS, L.A.G. (1994): Beyond Tourism: The Amenity Migrants. In: MANNERMA, M., INAYATULLAH, S., SLAUGHTER, R. (eds.): *Coherence and Chaos in our Uncommon Futures, Visions, Means, Actions*. Finland Future

Research Centre, Turku School of Economics and Business Administration, Turku, Finland, p. 121-128.

18. MOSS, L.A.G. (2006): The amenity migrants: seeking and sustaining mountains and their cultures. CABI Publishing, Wallingford, UK, 336 p.
19. MÜLLER, D. K. (2011): Second homes in rural areas: Reflections on a troubled history. *Norsk Geografisk Tidsskrift - Norwegian Journal of Geography*. Vol. 65, No. 3, p. 137-143. DOI: 10.1080/00291951.2011.597872.
20. MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008): Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*. Vol. 44, No. 2, p. 321-348.
21. NOVÁKOVÁ, B., ed. (1991): *Zeměpisný lexikon České republiky. Obce a sídla*. Academia, Praha, 605 s.
22. NOVOTNÁ, M., PREIS, J., KOPP, J., BARTOŠ, M. (2013): Changes of the Migration in Rural Regions of the Czech Republic: Position and Perspectives. *Moravian Geographical Reports*, Vol. 21, No. 3, p. 37-54.
23. O'REILLY, K. (2007): Intra-European migration and the mobility–enclosure dialectic. *Sociology*, Vol. 41, No. 2, p. 277-293.
24. OUŘEDNÍČEK, M. (2002): Suburbanizace v kontextu urbanizačního procesu. In SÝKORA, L. (ed): *Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1. vyd. Praha: Ústav pro ekonomiku, s. 39-54. ISBN 80-901914-9-5.
25. OUŘEDNÍČEK, M., Špačková, P., Novák, J., (2013): *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. Vyd. 1., Praha: Academia, 338 s. ISBN 978-80-200-2226-4.
26. OUŘEDNÍČEK, M. (2011): Suburbanizace v České republice: aktéři suburbánního rozvoje. *Geografické rozhledy*, Vol. 20, No. 3, p. 2-5.

27. PARIS, Ch. (2009): Re-positioning Second Homes within Housing Studies: Household Investment, Gentrification, Multiple Residence, Mobility and Hyper-consumption. *Housing, Theory and Society*. Vol. 26, No. 4, p. 292-310.
28. PAŘÍZKOVÁ, A. (2011): Vztah mezinárodní migrace a de-standardizace životních drah, *Sociológia*. Vol. 43, No. 1, p. 24.
29. PATTON, M.Q. (2001): *Qualitative research and evaluation methods* (3rd Edition). Sage Publications Inc., London.
30. PELÍŠEK, A. (2006): *A po nás planina*. České Budějovice: PENI, 121 s.
31. PERLÍN, R., KUČEROVÁ, S., KUČERA, Z. (2010): Typologie venkovského prostoru Česka. *Geografie*, Vol. 115, No. 2, p. 161-187.
32. PITKANEN, K., PUHAKKA, R., SAWATZKY, M. (2011): The role of nature in the place meanings and practices of cottage owners in northern environments. *Norsk Geografisk Tidsskrift - Norwegian Journal of Geography*. Vol. 65, No. 3, p. 175-187. DOI: 10.1080/00291951.2011.598236.
33. SLEPIČKA, A. (1981): *Venkov a/nebo město*. Nakladatelství Svoboda, Praha, 368 s.
34. STEWART, S. I. (2002): Amenity migration. In: LUFT, K., MACDONALD, S., (eds.): *Trends 2000: Shaping the future. 5^h Outdoor Recreation and Tourism Trends Symposium*. Department of Park, Recreation and tourism Resources, Lansing, Michigan, p. 369-378.
35. STOJANOV, R. (2008): The environmentally-induced migration in China. In: STOJANOV, R., NOVOSÁK, J., (eds.): *Migration, development and environment: Migration proces from the perspective of environmental change and development approach at the beginning of the 21st century*. Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, p. 117-173.

36. SÝKORA, L. (2002): Suburbanizace a její důsledky: Výzva pro výzkum, usměrňování rozvoje území a společenskou angažovanost. In: SÝKORA, L. (eds.): Suburbanizace a její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. 1. vyd. Praha: Ústav pro ekonomiku, s. 9-19. ISBN 80-901914-9-5.
37. ŠIMON, M., (2006): Teoretické přístupy ke studiu urbanizace. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Praha, 43 s.
38. ŠIMON, M. (2011): Counterurbanization: Condemned to be a chaotic conception. Geografie, Vol. 116, No. 3, p. 231–255.
39. TORKINGTON, K. (2010): Defining lifestyle migration. Dos Algarves, Vol. 19, p. 99 – 111.

INTERNETOVÉ ZDROJE

40. ŠPAČKOVÁ, P., FEŘTROVÁ, M., OUŘEDNÍČEK, M. (2012): Analýza aktérů suburbánního rozvoje. Suburbanizace.cz., 29 s. ISSN 1803-8239. Publikováno 8. 4. 2012.
41. <http://www.obecdrazice.cz/obec/o-obci/>

12 PŘÍLOHY

příloha č. 1 Dotazník

Tento krátký dotazník slouží výhradně k získání informací pro moji bakalářskou práci a tato data nebudou poskytnuta třetí osobě. Za vyplnění Vám mockrát děkuji.

Dominika Šašková

Studentka Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity

- 1) Odkud jste se přistěhoval? (kraj, obec).....
- 2) Jak dlouho zde již bydlíte? (od jakého roku)
- 3) Proč jste se pro změnu bydliště rozhodli?
 - a) Unava městským životem, touha po klidu
 - b) Kvůli výchově dětí
 - c) Vztah k přírodě
 - d) Jiný důvod (uveďte)
- 4) Co Vám v minulém bydlišti nejvíce vadilo?.....
- 5) Proč jste si vybrali právě tuto obec?
 - ✓ Jezdíval jste sem dřív? Ano/ Ne
 - ✓ Měl(a) jste tu rodiče, kamarády, známé? Ano/ Ne
 - ✓ Měl(a) jste tu původně chalupu Ano/ Ne
 - ✓ Finanční důvody (levnější stavební pozemky) Ano/ Ne
- 6) Kdo z rodiny přišel s návrhem odstěhovat se na venkov?.....
- 7) Jaký způsob života vedete?
 - a) Venkovský (máte zahrádku, pole, pěstujete zeleninu, chováte zvířata)
 - b) Městský (vše si koupíte)
 - c) Něco mezi tím
- 8) Vlastníte nemovitost? Ano/Ne
- 9) Typ bydlení:
 - a) vila, rodinný domek
 - b) zemědělská usedlost (statek, chalupa s hospod. budovami)
 - c) byt
 - d) chata
 - e) jiný (maringotka, ...)
- 10) Jak jste nemovitost získali?
 - a) vlastní výstavba
 - b) koupě
 - c) dědictví
 - d) restituce
 - e) jiná možnost (uveďte)
- 11) Máte nemovitost zatíženou hypotékou? (Ano/Ne)
- 12) Uvažoval(a) jste někdy, že byste se odsud odstěhoval(a)? Ano / Ne
V případě, že ano, uveďte, prosím, důvod.....
- 13) Domníváte se, že jste zapadl(a) mezi místní obyvatele? Ano / Ne
- 14) Účastníte se místních společenských akcí (plesy, ochotnické divadlo) Ano/Ne
- 15) Jste členem občanských sdružení působících ve Vaší obci? Ano/Ne
(Myslivecký spolek, ochotnické divadlo, rybářský spolek, spolek dobrovolných hasičů, fotbalový oddíl, svaz žen apod.)
Pokud ano, uveďte, prosím, v jakém a proč.....
- 16) Účastníte se politických aktivit v obci? (jednání zastupitelstva obce atd..) Ano/Ne

17) Jste spokojeni s vybaveností obce? (ohodnoťte pomocí školní klasifikace, 1- nejlepší a 5-nejhorší).

- a) Technická infrastruktura: 1, 2, 3, 4, 5.
- b) Dopravní infrastruktura: 1, 2, 3, 4, 5.
- c) Pokrytí signálem mobilních operátorů: 1, 2, 3, 4, 5.
- d) Poskytovatelé internetu: 1, 2, 3, 4, 5.
- e) Sociální vybavenost: 1, 2, 3, 4, 5.
- f) Zdravotní vybavenost: 1, 2, 3, 4, 5.
- g) Ostatní služby: 1, 2, 3, 4, 5.

18) Kde máte víc přátel? V místě současného nebo dřívějšího bydliště?.....

19) Pracujete v místě Vašeho bydliště? Ano/Ne

Pokud Ano, uveďte
kde.....

Pokud Ne, uveďte, kolik km denně za prací dojíždíte nebo zda se vracíte domu pouze na víkend?

.....
.....

20) Vaše zaměstnání?

- a) studující
- b) zaměstnanec
- c) podnikatel (OSVČ)
- d) na MD, v domácnosti
- e) v důchodu
- f) nezaměstnaný

21) Pokud podnikáte, zaměstnáváte někoho z místních lidí? Ano / Ne

22) Podporujete finančně místní spolky (např. formou sponzorských darů) Ano / Ne

23) Jste spokojeni s rekreačními možnostmi v okolí Vaší obce? Ano / Ne

Pokud ne, uveďte, co nejvíce
postrádáte.....

24) Jaké turistické a sportovní aktivity provozujete ve Vašem okolí?

Vypište, prosím,

.....
.....

25) Splnilo vaše rozhodnutí přestěhovat se na toto místo Vaše očekávání?

Ano, téměř všechna
Ne, nesplnila se

Ano, ale jen některá

26) Litujete někdy vašeho rozhodnutí přestěhovat se na toto místo?

Ano, často

Ano, ale jen zřídka

Téměř vůbec Ne

Ne, nikdy

27) Na závěr mi dovoluete položit pár osobních otázek:

Jste: muž / žena

Váš věk:

a) do 19	d) 41-50
b) 20-30	e) 51-60
c) 31-40	f) 60 a více

Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) vyučen
- c) středoškolské
- d) vysokoškolské

Váš průměrný měsíční příjem?

- a) do 15 000 Kč
- b) 15 000 – 25 000 Kč
- c) 25 000 – 35 000 Kč
- d) nad 35 000 Kč

Zapomněla jsem se Vás na něco důležitého zeptat?

.....
.....

Děkuji Vám za Váš čas a za vyplnění dotazníku.

Příloha č. 2. Fotografie z obce Dražic u Tábora

Fotografie č. 1. Letecký snímek obce

Zdroj: obecní úřad Dražice

Fotografie č. 2. Fara

Zdroj: obecní úřad

Fotografie č. 3. Kostel sv. Jana Křtitele

Zdroj: obecní úřad

Fotografie č. 4. Náves (2014)

Zdroj: fotografie vlastní

Fotografie č. 5,6. Náves (1900)

Zdroj: Obecní úřad

Fotografie č. 7. Alej ke kostelu

Zdroj: Obecní úřad

Fotografie č. 8. Rodinný statek (1939)

Zdroj: Fotografie vlastní-archiv

Fotografie č. 9. Rodinný statek (2008)

Zdroj: Fotografie vlastní

Fotografie č. 10. Rodinný statek (2013)

Zdroj: Fotografie vlastní

Fotografie. 11. Rodinný statek

Zdroj: Fotografie vlastní

Fotografie č. 12. Okolní krajina obce

Zdroj: Fotografie vlastní

Fotografie č. 13. Zástavba rodinných domů

Zdroj: Fotografie vlastní

Fotografie č. 14. Divadelní hra „Záskok“ (Dražičtí komedianti)

Zdroj: Ondřej Maňák

Fotografie č. 15. Masopust (2014)

Zdroj: Fotografie vlastní

Fotografie č. 16. Domov „amenitních migrantů“

Zdroj: Fotografie vlastní

Fotografie č. 17. Hospodářské stavení

Zdroj: Fotografie vlastní